БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 108 (3590). | Жума, 2 июнь 1967 йил | Баҳоси 2 тийин.

● **КЕЧА БЕЛОРУССИЯ ПОЙТАХТИ МИНСК ШАҲРИДА ЎЗБЕКИСТОН АДАБИЁТИ ВА САНЪАТИ ДЕКАДАСИ ОЧИЛДИ.**

● *Декада ўзбек ва белорус маданиятининг байрамига, икки қон-қардош халқлар ўртасидаги абадий дўстлик ва биродарликнинг катта намойишига айланди.*

ЗВЕНО ПРИНЦИПИ САБЗАВОТЧИЛИКДА ҲАМ ҚЎЛ КЕЛМОҚДА

Яқинда «Қорасув» совхозида Калинин район сабзаводкорларининг семинар кенгаши бўлиб ўтди. Унга колхозларнинг раислари, совхозларнинг директорлари, район, партия, совет, хўжалик ташкилотларининг раҳбарлари иштирок этдилар.

Семинар кенгаш қатнашчилари шу совхознинг комплекс механизациялашган участка бошлиғи **Н. Муҳиддиновнинг** меҳнатни ташкил қилиш ва ҳақ тўлаш ҳақидаги докладини эшитишди ва муҳокама қилишди.

Ўртоқ Муҳиддинов бошлиқ участкада иш звено принципи асосида йўлга қўйилгандан кейин баракали хирмон кўтарила бошланди. Бу ерда 9 та нарядсиз звено бор. Звено аъзолари ўртасида 261 гектар ер тақсимланган. Хўжаликда тузилган сметага мувофиқ бу ерда ишчиларнинг сони 190 киши бўлиши керак. Сабзаводкорлар деҳқончиликда механизацияни кенг жорий қилиб, ишчи кучларини тежаш чораларини кўрганлар. Ортиқча штатларни анча қисқартиришди. Бу ёмон бўлмади. Участкада 123 киши ишлаб, ўша 190 киши етиштирадиган маҳсулотдан анча кўпроқ хирмон кўтаришмоқда.

Экинларни парвариш қилиш, йиғиштириб олиш, тайёрлов пунктларига жўнатишда ҳам механизация катта роль ўйнамоқда. Звенолар ихтисослаштирилган. Учта звено карам етиштириш билан шуғулланяпти. Звено аъзолари эртаги карамни топширишга киришишгач, ўртаги карам парваришини кучайтириб юборишади. У етилгач, кечкисига куч беришади. Картошка ва бошқа экинларни парвариш қилиш ҳам ана шундай усулда олиб борилаётганлиги сабабли сабзавот, полиз ва бошқа экинлардан муттасил мўл ҳосил етиштирилмоқда. Деҳқончиликда механизациянинг кенг жорий этилиши арзон маҳсулот етиштириш имкониятини бермоқда. Авваллари карам кўчати қўлда экиларди. Бир гектар ерга 28,7 киши кучи кетарди. Бу иш машина зиммасига юклатилгандан кейин ишчи кучи анча тежалди. Эндиликда тўрт кишининг ўзи машина ёрдами билан бир гектар ерга кўчат экмоқда. 53 сўм 57 тийин пул иқтисод қилинди. Помидори кўчати ўтказишда машина кучидан самарали фойдаланиляпти. Бу эса ҳар гектар ердан 234 сўм пулни тежаш имконини бермоқда. Сабзи энди қўлда ўтоқ қилинмайди. Звено бошлиғи машинага ўтириб, серўт ерларда секин, кам ўт ерларда тез юриб, керосин сепиб кетади. Бу эса ўтни таг-томири билан қуритиб юбормоқда. Сабзи тез ривожланмоқда.

— Биз,— дейди ўртоқ Н. Муҳиддинов,— ҳар гектар ерни аъзоларга бўлиб берганмиз. Тахтачаларга кимнинг қанча ҳосил бериши ёзиб қўйилган. Бу эса звено аъзоларининг ишга бўлган масъулиятини ошириб юборди. Меҳнат унуми жуда яхши. Шуни ҳисобга олиб, биз ҳар бир киши ҳисобига 31 тонна-ю 8 килограммдан маҳсулот етиштириб бериш мажбуриятини қабул қилганмиз. Ким кўп маҳсулот топширса, кўп ҳақ оляпти. Обитой Бўтибоев бошлиқ звено аъзолари 0,32 гектар ерга редиска экишганди. Ундан 180 сўмлик даромад келтириш кўзда тутилганди. Звено аъзолари яхши ишлашиб экинни барвақт ҳосилга киритганлари учун 800 сўмлик маҳсулот сотилди. Редискадан 620 сўм соф фойда қилинди. Бу маблағнинг 50 проценти эса звено аъзоларига бўлиб берилди. Кечки карамдан олинган ҳосилнинг деярлик ҳаммаси звено аъзоларининг соф фойдаси бўлади. Бизда йиллик планини эртаги экинлар ҳисобига бажараётган бундай пешқадам звенолар кўп.

Куйбишев номли колхознинг раиси ўртоқ **Н. Шукуров** ўз сўзида комплекс механизациялашган звенолар тузилгандан кейин маҳсулот етиштириш икки-уч баравар кўпайганлигини конкрет мисолларда гапириб берди.

— Звено бўлиб ишлаш,— деди у,— соф виждонли кишиларни кўпайтирди. Ишёқмас, дангасаларни йўқотди.

Ой сайин маҳсулот етиштиришни кўпайтирамиз. Пландаги 1700 ўрнига 3 минг тонна маҳсулот етиштириб, улкан тўйимизга муносиб туҳфа тайёрлаймиз.

Район партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ **М. Камолов** сўзга чиқиб, колхоз ва совхозларда ўртоқ Носир Муҳиддинов бошлиқ участканинг тажрибаларини кенг ёйиш масаласи катта аҳамиятга эга эканлигини айтди.

Семинар кенгашда сабзавот маҳсулотлари тайёрлашда эришган катта муваффақиятлари учун мукофотланган «Назарбек» совхозига Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва республика Министрлар Советининг кўчма Қизил байроғи топширилди.

Семинар кенгашда область партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ **М. А. Абдураззоқов** нутқ сўзлади.

М. ҒОЗИЕВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг мухбири.

Суратда: Н. Муҳиддинов семинар қатнашчиларига ўз ишлари тўғрисида сўзлаб бермоқда.

А. Абалян фотоси.

АСОСИЙ ЭЪТИБОР ҒЎЗА ПАРВАРИШИГА

Хўжалигимизда иш авжида. Пилла қурти боқишдан бўшаган деҳқонларимиз ҳам пахтазорга чиқишди. Участкаларда ва звеноларда одам кучи кўпайди. Ғўза парваришини кучайтириб юбордик.

Тўғри, пилла қурти боқиш билан банд бўлиб қолиниши сабабли айрим майдонлардаги ғўзаларга ўз вақтида етарли қараш имкони бўлмади. Оқибатда ғўзаларни ўт босди. Энди биз ана шундай майдонларга ишчи кучларини қўшимча сафарбар этиб, ғўзаларни тезроқ ўтдан тозалаш чораларини кўраяпмиз. Аҳдига вафо қилиб мўл ҳосил етиштириш ғамида юрган деҳқонларимиз шу кунларда янада енг шимариб ниҳолларни сифатли парвариш қилишмоқда. Бегона ўтларни таг-томири билан юлиб ташлашяпти. Кўчатимиз чакки эмас, ўтган йилга нисбатан анча кўп. Ғўзаларнинг ривожи ҳам тузук, беғубор ўсмоқда. Лекин бу билан биз мағрурланиб кетмаймиз. Ҳар бир туп кўчатда мўл ҳосил тўплаш учун ҳозирдан ҳаракат қилиш кераклигини яхши тушунамиз. Колхозчилар ғўза чопиғини кучайтириш билан бир қаторда озиқлантиришга ҳам жиддий аҳамият бермоқдалар. Минерал ва маҳаллий ўғитлар солиниб, қаторларга сув тараяпмиз. Ҳар бир гектар ердаги ғўзани қондириб сув ичишини таъминлаш учун барча чоралар кўрилди.

Шуни алоҳида қайд қилиш керакки, ишнинг звено принципи асосида йўлга қўйилиши деҳқончилик маданиятини оширишда муҳим омиллардан бири бўлди. Звено аъзоларининг ишга бўлган муносабати тубдан ўзгарди. Улар ўзларига бириктирилган карталарда тер тўкиб меҳнат қилишяпти. Ўсимликнинг тез ривожланишини таъминламоқдалар. Бу ўринда Дўсан Оқийғитов бошлиқ агроучастканинг иши эътиборга сазовордир. Участка аъзолари 150 гектар ерга 90 сантиметр кенгликда чигит экишганди, текис униб чиқди. Ягана ҳам ўз вақтида ўтказилди. Озиқлантириш ва суғориш кучайиб кетди. Шунинг учун ҳам кенг майдонлардаги кўчатлар кундан-кунга бўйига-бўй қўшмоқда. Ғўзани чопиш, культивация қилиш яхши кетмоқда. Участка аъзолари баракали меҳнат қилиб юбилей йилида ҳар гектар ердан 29 центнердан хирмон кўтариш учун астойдил курашмоқдалар.

Аброл Нурматов бошлиқ участка пахтакорларининг иши ҳам мақтовга сазовордир. Улар бу йил гектар бошига етиштириладиган ҳосилимиз 30 центнердан кам бўлмайди дейишмоқда.

Колхоз правлениеси ғўзани қондириб суғоришга айниқса аҳамият бермоқда. Сувчиларнинг бу ишга масъулиятини яна ҳам оширдик. Энг яхши ғайратли, ишчан кишилар сувчиликка қўйилди. Улар кеча ва кундуз баракали меҳнат қилишяпти. Сувнинг исроф бўлишига йўл қўйишмаяпти. Ҳар бир картага жилдиратиб сув оқизмоқдалар. Правление аъзолари кечалари ҳам далада бўлишади. Сувчиларнинг ишларидан кўз-қулоқ бўлишиб, қўлларидан келган барча ёрдамини аяшмаяпти. Иссиқ овқат қилиб бериш йўлга қўйилди. Бажарилган ишга ўз вақтида ҳақ тўланиб турилмоқда. Шунинг учун ҳам кўпгина деҳқонлар ўзларига берилган топшириқни сидқидилдан адо этишмоқда. Маматқул ака Эгамбердиевни биз жуда ҳурмат қиламиз. Унинг номини ҳурмат билан тилга оламиз. Сабаби, у доимо ҳалол ишлайди. Мана, ўттиз йил бўлибдики, у сувчилик қилаяпти. У ўз касбини ҳалол меҳнати билан оқлаяпти. Маматқул ака ишлаган звенонинг ғўзаси доимо бўлиқ бўлади. Баракали ҳосил тўплайди. Бунда Маматқул аканинг хизмати ҳам каттадир. Ғўзани чанқатмай, вақтида суғориб турганлиги учун ҳам ҳар бир тупда бўлиқ ҳосил етиштирилади. Колхозимизда бундай ўз касбига ихлос қўйган ажойиб сувчиларимиз жуда кўп. Мустафо Ўринбоев, Жанғибой Алибековлар ана шулар жумласидан.

Механизатор звено бошлиқларимиз ҳам колхозчилар билан яқиндан алоқа боғлаган ҳолда меҳнат қилмоқдалар. Жўра Тошқулов, Саидқул Ҳолбоев, Юсуф Деҳқонов, Эшпўлат Абдураҳмонов каби механизаторларимизнинг иши мақтовга лойиқдир. Улар эрта тонгдан далага чиқишади. Қош қорайганда ишдан қайтишади. Ҳар бир гектар ердаги ғўзани кўнгилдагидек парвариш қилишмоқда. Озиқлантиришни тезлаштирмоқда.

Шуни ҳам қувонч билан қайд қилиш керакки, колхозимиздаги мактабларнинг ўқувчи ва ўқитувчилар коллективи ҳам ғўза парваришини тезлаштиришда ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшмоқдалар. Ўқувчиларнинг яқиндан ёрдами билан анчагина майдондаги ғўзалар бегона ўтлардан тозалаб қўйилди.

Пахтакорларимиз юбилей йилида зўр меҳнат қилишяпти. Дала ишларини юқори агротехника талаблари асосида олиб бориб ўз сўзларининг устидан чиқиш учун курашмоқдалар. Биз далада иш унумини янада ошириб, ғўзаларнинг яқин кунлар ичида тўла шоналашини таъминлаймиз.

Ҳ. ЭРГАШЕВ.
Оққўрғон районидаги Ҳамид Олимжон номли колхознинг раиси.

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ДАВЛАТГА ПИЛЛА ТОПШИРИШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 1 ИЮНГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(процент ҳисобида)

Районлар	Бир кунда	Мавсум бошидан бери
Бекобод	2,6	113,9
Оққўрғон	2,9	110,6
Калинин	1,5	109,1
Янгийўл	1,2	108,2
Ўрта Чирчиқ	8,3	85,2
Бўка	8,9	84,6
Оржоникидзе	3,9	75,5
Юқори Чирчиқ	15,2	49,4
Область бўйича:	5,3	92,4

ҲУРМАТ ТАХТАСИ

Давлатга пилла сотиш планини бажарганликлари учун қуйидагилар область **«Ҳурмат тахтаси»**га ёзиладилар:

КАЛИНИН РАЙОНИ (район партия комитетининг секретари **М. Комолов**, район ижроия комитетининг раиси **М. Тожиев**, район ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи **М. Убайдуллаева**, бош пиллахона директори **В. Комилов** ўртоқлар). Район 2049 ўрнига 2077,8 центнер пилла топшириб, планни 101,5 процент бажарган.

ОҚҚЎРҒОН РАЙОНИ (район партия комитетининг секретари **С. Тоиров**, район ижроия комитетининг раиси **И. Юнусов**, район қишлоқ хўжалиги бошқармасининг бошлиғи **А. Соибназаров**, бош пиллахона директори **Б. Машрапов** ўртоқлар). Бу район 1340 центнер ўрнига 1356,8 центнер пилла топширган.

БЕКОБОД РАЙОНИ (район партия комитетининг секретари **М. Нуъмонов**, район ижроия комитетининг раиси **П. Кушеров**, район қишлоқ хўжалиги бошқармасининг бошлиғи **Қозоқбоев**, бош пиллахона директори **Р. Абдуллаев** ўртоқлар). Бу район давлатга пландаги 1040 центнер ўрнига 1112 центнердан ортиқ пилла топшириб, планни 106,9 процент адо этган.

ЯНГИЙЎЛ РАЙОНИ (район партия комитетининг секретари **А. Алимов**, район ижроия комитетининг раиси **Р. Усмонов**, район қишлоқ хўжалиги бошқармасининг бошлиғи **К. Азимов**, бош пиллахона директори **Ж. Ёқубов** ўртоқлар). Бу район пландаги 1964 центнер ўрнига 2038 центнердан ортиқ пилла топширган.

КАЛИНИН РАЙОНИ БЎЙИЧА

Охунбобоев номли колхоз (раиси **З. Жалилов**, партия ташкилотининг секретари **Х. Ҳакимов**, агротехниклари **А. Ахборов** ва **Ф. Тўламетов** ўртоқлар). Колхоз 13000 килограмм ўрнига 13260 килограмм пилла топширди.

«Назарбек» совхози (директори **М. Расулов**, партия ташкилотининг секретари **С. Эргашев**, агроном **Э. Нишонов** ўртоқлар). Совхоз 21000 килограмм ўрнига 21459 килограмм пилла топширди.

«Партия XXI съезди» совхози (директори **О. Зокиров**, партия ташкилотининг секретари **Р. Қамбаров**, агрономи **Я. Янополус** ўртоқлар). Совхоз 14900 ўрнига 15269,9 килограмм пилла топширди.

Калинин номли колхоз (раиси **Ф. Абдуллаев**, партия ташкилотининг секретари **Қ. Усмонов**, агротехниги **Т. Шермуҳамедов** ўртоқлар). Колхоз 14000 ўрнига 14562 килограмм пилла топширди.

Карл Маркс номли колхоз (раиси **Ғ. Абдуллаев**, партия ташкилотининг секретари **Х. Хўжаакбарова**, агротехниги **С. Набиев** ўртоқлар). Колхоз 11700 ўрнига 11733 килограмм пилла топширди.

Сабзавотчилик институти (директори **И. Каримов**, партия ташкилотининг секретари **О. Мўминов** агротехниги **А. Ҳошимов** ўртоқлар). Институт 3000 ўрнига 3107 килограмм пилла топширди.

ЎРТА ЧИРЧИҚ РАЙОНИ БЎЙИЧА

Терешкова номли колхоз (раиси **У. Ҳасанова**, партия ташкилотининг секретари **А. Ҳайдаров**, агротехниги **У. Анорбоев** ўртоқлар). Колхоз давлатга 4360 ўрнига 4426 килограмм пилла топширди.

«Ленин йўли» колхози (раиси **Х. Пўлатов**, партия ташкилотининг секретари **У. Қўйбоқов**, агротехниги **Т. Каримов** ўртоқлар). Колхоз 10900 ўрнига 11135 килограмм пилла топширди.

СОВЕТ—АФҒОНИСТОН МУЗОКАРАЛАРИ

ҚОБУЛ. 31 май. ТАСС махсус мухбирлари А. СТУПАК ва А. ПЕТРОВ хабар берадилар:

Бугун Дилкшо саройида СССР Олий Совети Президиумининг раиси Н. В. Подгорний билан Афғонистон подшоси Муҳаммад Зоҳиршоҳ ўртасида музокаралар бўлиб ўтди.

Совет Иттифоқи билан Афғонистон ўртасидаги дўстона муносабатларни ва ҳар тарафлама ҳамкорликни янада кенгайтириш масалалари муҳокама қилинди. Ҳар икки томон учун қизиқарли бўлган бир қанча муҳим халқаро проблемалар юзасидан фикр айрбошланди. Ҳар иккала томон дунёнинг айрим районларида ва аввало Вьетнам билан Яқин Шарқда аҳвол ғоят кескинлашганидан жуда ташвишланганликларини билдирдилар. Музокаралар давом эттирилади.

Дўстона ва самимий вазиятда ўтган музокараларда, шунингдек Н. В. Подгорнийга ҳамроҳ бўлган кишилар ва СССРнинг Афғонистондаги элчиси К. И. Александров иштирок этдилар. Афғон томонидан музокараларда Бош министр Муҳаммадҳошим Мейвандвал, сарой министри Али Муҳаммад, Бош министрнинг биринчи ўринбосари ва Ташқи ишлар министри Нур Аҳмад Этимодий ва бошқалар ҳозир бўлдилар.

ИЛҒОР САБЗАВОТЧИЛАРГА БАЙРОҚЛАР

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети парникка ўртанги карам ўтқазиш, помидор, бодринг, қовун-тарвуз экиш ва давлатга сабзавот сотишнинг 1967 йил 1 майга бўлган якунини кўриб чиқдилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва республика Министрлар Советининг кўчма Қизил байроғи қуйидагиларга берилди:

Тошкент область, **Калинин районига:** бу район ўртанги карам кўчати тайёрлаш планини 190 процент, помидор ўтқазиш планини 69,6 процент, бодринг экиш планини 75,3 процент, қовун-тарвуз экиш планини 24 процент ва эртанги сабзавот сотиш планини 149 процент бажарган.

Тошкент область, Калинин районидаги **«Назарбек» совхозига;** бу совхоз помидор ўтқазиш планини 82 процент, бодринг экиш планини 120 процент, қовун-тарвуз экиш планини 33 процент ва ўртанги карам кўчати етиштириш планини 100 процент бажарган. Давлатга сабзавот сотиш планини 100 процент адо этган. Байроқ Тошкент областининг «Қорасув» совхозидан олиб берилди.

Калинин районидаги Собир Раҳимов номли колхоз ва «Партия XXI съезди» совхозининг сабзавот, қовун-тарвуз экиш ва кўчат ўтқазишни ташкил этишдаги яхши ишлари қайд этилди.

ПОЙТАХТДАГИ Октябрь революцияси номли тепловоз-вагон ремонти заводининг коллективи юбилей вахтасида туриб меҳнат қилаяпти. Сиз суратда кўриб турган пўлат қуювчилар А. Аликбеков, Г. Руденко ва А. Руденколар корхона илғорларидан. Улар фақат аъло сифатли металл қуядилар.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотоси.

ТОШКЕНТ — ЎЗБЕКИСТОННИНГ КОММУНИСТИК ҲАРАКАТ МАРКАЗИ

Совет халқи ва бутун тараққийпарвар инсоният бу йил Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллигини тантанали нишонлайдилар. Ана шу улуғ айём арафасида мамлакатимизда меҳнат ва сиёсий кўтаринкилик ошмоқда. Партия ва халқимизнинг шон-шуҳрати ва ғурури бўлган Октябрь революцияси тарихига жамоатчиликнинг қизиқиши тобора кучаймоқда.

Совет ҳокимияти йилларида Ўзбекистонда улкан ўзгаришлар рўй берди. Халқ хўжалиги, фан ва маданиятни ривожлантиришда катта муваффақиятларга эришилди. Бу муваффақиятлар осонликча қўлга киритилмади, албатта. Булар узоқ йиллар давомида халқ бахт-саодати ва озодлиги учун, эксплуатация ва зулмга қарши мардонавор кураш натижасида қўлга киритилди.

Ўзбекистон меҳнаткашлари ҳам бошқа қардош халқлар билан бир қаторда Россия ишчи ва деҳқонларининг чоризмга қарши революцион курашида актив иштирок этдилар.

Тошкент Туркистондаги революцион ва коммунистик ҳаракатнинг маркази бўлди. Ўрта Осиё Россияга қўшилганидан кейин бу ерда ҳам саноат ишлаб чиқариши пайдо бўлди. Тошкент ва Россия орасида темир йўл қурилди. Капитализмнинг кириб келиши натижасида ўлкада янги синфлар — саноат буржуазияси ва пролетариат шакллана бошлади.

Ўлкага илғор рус маданияти кириб келди. Тошкентда кўзга кўринган рус олимларидан А. П. Федченко, И. А. Северцев, В. Ф. Ошанин, шунингдек сургун қилинган Т. А. Лопатин (1879 йилдан бошлаб), социал-демократлардан В. Д. Корнюшин, А. Р. Бахарев (1898 йилдан), С. Иванов, В. Ч. Иванов ва бошқалар бу ерда катта маданий-оқартув ишларини олиб бордилар. Ўрта Осиё халқларининг ижтимоий фикрида маърифатпарварлик тенденциялари намоён бўлди. Муқимий, Фурқат, Дониш каби шоир ва ёзувчилар шу ғояларнинг тарғиботчилари бўлиб етишдилар.

XIX аср охири ва XX аср бошларида ўлкага марксизм ғоялари кириб кела бошлади. Бу вақтда Россияда ишчилар ҳаракати оммавий тус олган, марксистик тараққиётнинг ленинча босқичи бошланган эди. 1903 йилда РСДРПнинг II съездида большевиклар партиясига асос солинди.

Ўлкага сургун қилинган ва кўнгилли бўлиб келган социал-демократлардан В. Д. Корнюшин, А. Р. Бахарев, М. В. Морозов, А. В. Худаш, А. Г. Зуробов, А. П. Гольберт, В. Г. Бакрадзе бу ерда революцион ғояларнинг биринчи пропагандистлари бўлдилар. 1904 — 1905 йилларда Тошкентда «Искра», «Вперед», «Пролетарий» большевистик газеталари, К. Маркс, Ф. Энгельс, В. И. Ленин асарлари кенг тарқала бошлади.

1904 йилда Тошкентда 18 та марксистик тўгарак иш олиб борарди. Бу тўгаракларнинг ташкилотчилари большевистик позицияда қатъий турган ишчилардан иборат эди. Социал-демократлар ўлкадаги ишчилар орасида пропаганда ишларини муваффақиятли олиб бордилар.

1905 йил 10 январда Петербургдаги 9 январь воқеалари тўғрисида Тошкентга хабар келади. Тошкент социал-демократлари дарҳол варақа чиқариб, халқни курашга даъват этдилар. Тошкент ва Самарқандда бўлган йиғилишларда чоризмнинг қонли жиноятини фош этиб, уни ағдариб ташлашга чақирдилар.

1905 йил февралида Тошкент темир йўли ишчилари иш ташладилар. Бутун дунё меҳнаткашларининг бирдамлик куни — 1 Майни забастовка билан нишонладилар. РСДРПнинг Тошкент группаси эса «1 Май» деган варақа чиқарди. Митинглар ўтказилди, сайллар ташкил этилди. Уларда РСДРП III съезди қарорлари кенг пропаганда қилинди.

Шундай қилиб, РСДРП Тошкент группасининг роли яққол кўрина бошлади. У Самарқанд, Чоржўй, Қизиларвот, шунингдек, Петербург, Киев, Боку, Тбилиси, Самара ва ҳатто чет элдаги социал-демократлар билан алоқа қилиб турарди. Унинг варақаларида кўпинча сиёсий стачкадан қуролли қўзғолонга тайёрланиш ҳақида гапирилларди. 1905 йил июнь ойида социал-демократлар раҳбарлигида шаҳардаги 22 корхона ишчиларининг забастовкаси ўтказилди. У ишчиларнинг ғалабаси билан тугалланди. Улар 8 соатли иш кунига эришдилар.

РСДРПнинг Тошкент группаси Бутун Россия Октябрь сиёсий стачкаси кунларида ҳам актив агитация олиб борди, қатор прокламациялар чиқарди.

1905 йил 15 ноябрда Тошкент қалъасининг резерв батальони қўзғолон кўтарди. Тошкент ва бошқа шаҳарларнинг ишчилари солдатларни қувватлаб, забастовка эълон қилдилар. Ноябрь забастовкасида Туркистон ўлкасининг 50 мингдан ортиқ меҳнаткаши иштирок этди.

УЛУҒ ОКТЯБРНИНГ ЭЛЛИК ЙИЛЛИГИГА

Забастовка давомида РСДРПнинг Тошкент группаси «Солдат ўртоқлар», «Биз иш ташладик», «Тарих кулмоқда» ва бошқа прокламацияларни чиқарди. Чор ҳукмдорлари забастовкаларни шафқатсизлик билан бостирдилар ва қатор социал-демократларни қамоққа олдилар. 23 ноябрда Тошкентда большевик М. В. Морозовни қамашди. Меньшевиклар стачка комитети раҳбарлигини ўз қўлларига олдилар. Тошкент ишчилари меньшевистик стачка комитетига ишончсизлик билдириб, 1905 йил 9 декабргача забастовкани яна давом эттирдилар. Ноябрь забастовкаси ишчилар учун катта сиёсий кураш мактаби бўлди.

Москвадаги декабрь қуролли қўзғолони даврида Тошкент ишчилари москваликларга ёрдамга юбориш учун отряд тайёрладилар. РСДРП Тошкент группаси Москва қўзғолонига «Шай бўлинг, бонг уради», «Тайёр бўлинг!» деган варақалар билан жавоб берди. Митинглар ўтказилди. Ноябрь забастовкаси биринчи рус революцияси йилларида Туркистондаги революцион ҳаракатнинг юқори нуктаси бўлди.

Тошкент ва бошқа шаҳарларда «Қонли якшанба»нинг бир йиллиги муносабати билан митинглар бўлиб ўтди. Тошкентда 1906 йил февралда бўлиб ўтган РСДРПнинг биринчи Туркистон конференциясида революцион ҳаракатнинг кучайиб бораётгани айтилди. Конференция маҳаллий партия комитетларини «РСДРП Туркистон ташкилотлари союзи»га бирлаштирди. Бу ташкилотнинг вужудга келиши ўлкада партиявий ишни жонлантирди.

Декабрь қуролли қўзғолони бостирилгач, реакция ҳужумга ўтди. Туркистонда ҳам қидирув ва қамоққа олишлар бошланди. «Рус Туркистони» газетасини чиқариш ман этилди.

Лекин қамоқ ва сургунлар Тошкент социал-демократлари фаолиятини тўхтата олмади. РСДРПнинг Тошкент комитети қамоққа олиниб, босмахона тор-мор қилингач, РСДРПнинг қолган аъзолари ташкилотни қайта тузиб, революцион ишни яна давом эттирдилар.

1909 йил охирида Тошкентга большевик Н. В. Шумилов келади ва Ўрта Осиё темир йўлининг асосий устахоналарида РСДРП тўгарагини ташкил этади.

1911 йилда Тошкентда, шунингдек Самарқанд ва бошқа шаҳарларда РСДРП группалари қайта тузилди.

Тошкентда 1912 йил 1 июлда бўлиб ўтган сапёрлар қўзғолони Ўрта Осиёда янги революцион кўтарилишнинг ёрқин далили бўлди.

1912 йилда Тошкент социал-демократлари РСДРП Марказий Комитети билан алоқа ўрнатдилар ва 1913 йил ноябрида «Тошкент ишчиси» газетасини нашр этиб, уни В. И. Ленинга, Краковга юбордилар.

Бошқа шаҳарларга нисбатан Тошкентда Я. Я. Упмал бошчилигидаги большевиклар группасининг таъсири анча кучли эди. РСДРПнинг Тошкентдаги группасининг раҳбар ядроси қамоққа олинганига қарамай, большевиклар биринчи жаҳон уруши арафасида ҳам ўз фаолиятларини тўхтатмадилар, РСДРПнинг бошқа шаҳарлардаги ташкилотлари билан алоқада бўлиб турдилар.

1917 йил февралда чоризм ағдарилгандан сўнг РСДРП фаолияти активлашди. Март ойида Тошкентдаги социал-демократик группалар РСДРП шаҳар ташкилотига бирлашдилар. Большевикларга Н. В. Шумилов ва И. О. Тоболин раҳбарлик қилдилар. Кейинчалик эса ишчи-деҳқон депутатлари Совети ва солдат депутатлари Совети ташкил этилди.

Тошкентда ва бошқа шаҳарларда касаба союз ҳамда бошқа ташкилотлар ҳам ташкил топди.

21 — 27 июнда Туркистон большевикларининг II съезди чақирилди. Бу ерда меньшевиклар устун келди. Шунинг учун съезд меньшевистик позициядаги программани қабул қилди. 3 июлдан кейин эса қўш ҳокимиятчилик тугагач, меньшевиклар Вақтли ҳукуматнинг ташкилотларини қўллаб-қувватлаб, революциянинг тараққиётига халақит бердилар. Шунда РСДРПнинг VI съезди қарори билан «Бутун ҳокимият Советларга» деган шиор кун тартибидан олиб ташланди. Тошкент ва бошқа шаҳарларнинг большевиклари корниловчиликнинг контрреволюцион моҳиятини фош қилдилар.

Партия яна «Бутун ҳокимият Советларга» деган шиорни майдонга ташлади. Шундан сўнг Туркистон большевиклари ҳокимият учун кураш бошлашди.

1917 йил 12 сентябрда Тошкент большевиклари митинг ташкил қилдилар. Унда шаҳар Совети қайта сайланиб, унинг составига большевиклардан 5 киши кирди. Совет 36 кишидан иборат ижрокомнинг янги составини сайлади. Улар орасида большевиклардан 12 киши, жумладан Н. В. Шумилов, И. О. Тоболин, В. П. Бауман, В. С. Ляпин, Ф. И. Колесов ва бошқалар бор эди.

15 сентябрда РСДРП Тошкент ташкилотининг актив мажлисида революцион комитет аъзоси И. О. Тоболиннинг «Ҳукуматни қўлга олиш ҳақидаги» таклифига қарама-қарши ўлароқ, меньшевиклар ҳокимиятнинг муваққат органини тузишни таклиф қилдилар. Лекин большевиклар Советнинг 21 сентябрдаги мажлисида 99 депутатдан 97 киши Туркистон Вақтли ҳукуматига бутунлай ишончсизлик билдиришларига эришдилар. Большевистик Тошкент Совети ўз ишини давом эттирди.

Большевиклар А. Я. Першинни революцион Петроград ишчиларига ахборот бериш учун юбордилар. Петроград Совети унинг докладини тинглаб, Тошкент ишчи ва солдатларининг адолатли талабларига ёрдам бериш ҳақида резолюция қабул қилди.

Советларнинг II Ўлка съезди делегатлари ҳам большевиклар йўлини қўллаб-қувватладилар. 18 октябрда большевикларнинг ҳокимият ҳақидаги масала бўйича резолюцияси қабул қилинди.

1917 йил 25 октябрдаги қуролли қўзғолон натижасида Улуғ Октябрь социалистик революцияси ғалаба қозонди. 27 октябрда эса революциянинг ғалабаси ҳақидаги хабар Тошкентга ҳам етиб келди ва 28 октябрда бу ерда ҳам қуролли қўзғолон бошланди. В. С. Ляпин раислигида революцион комитет сайланди. 28 октябрдан 31 октябргача ҳокимият учун шиддатли кураш давом этди.

Ҳокимият ниҳоят меҳнаткашлар қўлига ўтди. Советларнинг III Ўлка съездида 15 кишидан иборат Халқ Комиссарлари Совети сайланди.

1917 йил 22 декабрда эса Тошкент большевикларининг ташкилий йиғилиши бўлди. Бунда Тошкентнинг мустақил большевистик партия ташкилоти расмийлаштирилди. РСДРП(б)нинг шаҳар комитети сайланди. Советларнинг V Ўлка съезди 1918 йил 30 апрелда Туркистон АССРни ташкил этиш тўғрисида қарор қабул қилди.

Шундан сўнг РСДРП(б) Туркистон ташкилотининг I съезди бўлиб ўтди. Съезд Совет Туркистони территориясидаги большевистик ташкилотларни ўлка ташкилотига бирлаштирди, РКП(б)нинг ажралмас қисми — Туркистон Компартиясини расмийлаштирди.

Тошкентда партиявий марказнинг вужудга келганлиги бу ўлка доирасида ёш Совет республикаси олдида турган масалаларни ҳал этишда ғоят муҳим роль ўйнади.

С. УБАЙДУЛЛАЕВ,
тарих фанлари кандидати.

● «ГЛАВЛЕНИНГРАДСТРОЙ» бинокорлари пойтахтимиз марказида турар-жой бинолари қурмоқдалар. Сиз суратда кўриб турган В. Андреева ленинградлик моҳир қурувчилардан. У янги Тошкентни бунёд этишда ўз муносиб ҳиссасини қўшаяпти.

А. Тўраев фотоси.

МАКТАБ КОММУНИСТЛАРИ

Биз, педагоглар зиммасига ғоят масъулиятли ва шарафли вазифа — ёш авлодга пухта билим бериш, уларни коммунизмнинг актив қурувчилари қилиб етиштириш вазифаси юклатилган. Мактаб коллективи, ҳар бир ўқитувчи, ҳар бир коммунист ўзининг бу соҳадаги бурчини муваффақиятли бажариш учун курашиб келмоқда. Коммунистлар бу соҳада авангардлик қилмоқдалар.

Партия ташкилотимизда ҳаммаси бўлиб 16 коммунист бор. Уларнинг деярли кўпчилиги олий маълумотли кишилардир. Коммунистлар партиявий-ташкилий, сиёсий ишларни жонлантириб, ўқув-тарбия ишларининг савиясини тобора яхшилашга ёрдам бермоқдалар.

Ҳар бир ишнинг муваффақияти дастлаб белгиланган тадбир ва қарорларнинг изчиллик билан бажарилишини таъминлаш ва кузатиб боришга боғлиқ. Партия ташкилоти ана шуни ҳисобга олиб, коммунистларнинг йиғилишини мунтазам ўтказиб туради. Бу йиғилишларда радилар. Пропагандистларнинг марксизм-ленинизм таълимотига оид лекциялари тингловчиларда катта қизиқиш уйғотмоқда.

Партия ташкилоти мактаб пионер ва комсомол ташкилоти фаолиятига ҳам конкрет раҳбарлик қилиш тадбирларини кўрмоқда. Коммунист-ўқитувчи Миркаримов ана шу соҳага бириктиб қўйилган. Миркаримов пионервожатийлар, комсомол ташкилотининг секретари фаолияти билан эринмасдан танишди. Маълум бўлишича, комсомол ташкилоти ишида бир қанча камчиликлар бор экан. Мажлислар ўз вақтида ўтказилмайди, комсомолларнинг ташаббуси сезилмайди. Партия ташкилотининг бюро мажлисида бу масала муҳокама қилиниб, камчиликларни тузатишга қаратилган тадбирлар белгиланди.

Биздаги барча коммунистлар ва партиясиз ўқитувчилар болаларга пухта билим бериш ва тарбиялаш соҳасидаги ҳар бир

БОШЛАНҒИЧ ТАШКИЛОТ — ПАРТИЯНИНГ АСОСИ

ўқитувчиларнинг ўз сиёсий билимларини ошириш, таълим-тарбия ишларига оид масалалар кўрилади.

Йил бошида коммунистлардан Х. Эшматов ва Турсуновларга фанлардан улгурмовчи ва бўш ўзлаштирувчи ўқувчилар билан ишлаш топшириғи берилган эди. Яқинда бўлиб ўтган партия мажлисида уларнинг бу соҳада қилган ишлари ҳақидаги ҳисоботлари эшитилди. Мажлис аҳли коммунист-ўқитувчиларнинг партия топшириғига сидқидилдан муносабатда бўлганлигига ишонч ҳосил қилди. Уларнинг ўқувчилар билан якка-ма-якка ишлаш соҳасидаги тажрибалари бошқаларга ўрнак қилиб кўрсатилди.

Биз ёш ўқитувчиларнинг ўз сиёсий билимларини ошириб боришлари тўғрисида ҳам ғамхўрлик қилиб келмоқдамиз. Мактабда учта сиёсий тўгарак мунтазам иш олиб борди. Бу тўгараклардан иккитасида комсомоллар, биттасида коммунистлар партия тарихини ўргандилар. Коммунистлардан Х. Эшматов, В. Назаралиев, М. Мирҳамидов каби ўртоқлар пропагандист қилиб сайланганлар. Улар тўгарак машғулотларининг қизиқарли ўтиши учун пухта тайёргарлик кўяниликдан ўз вақтида хабардор бўлиб, уни қўллаш туфайли яхши натижаларга эришмоқдалар. Ўтган ўқув йилида мактабимизни тугаллаган ўқувчилардан 47 киши олий ва ўрта махсус ўқув юртларига кириб ўқимоқда. Бу, албатта, мактаб коллективи меҳнатининг самарасидир.

Мактабимизда партиявий-ташкилий ва партиявий-сиёсий ишлар савияси юксак бўлганлиги учун ҳам ўқувчиларнинг фанлардан ўзлаштириши юқори ва улар ўртасидаги интизом мустаҳкамланиб бормоқда.

Партия ташкилоти фақатгина мактабдаги ишлар билан чегараланиб қолаётгани йўқ. Биз ота-оналар билан ҳам мустаҳкам алоқа ўрнатганмиз. Мактабимиздаги 25 кишилик агитколлектив аъзолари чойхоналарда, хонадонларда бўлиб, турли лекция ва суҳбатлар ўтказиб турадилар. Яқинда «Коммуна» колхозининг клубида коммунист Миркаримов «Бола тарбиясида оила ва жамоатчилик» деган темада доклад қилди. У ўз докладида паркентлик Юсуф Йўлдошев ва Руҳиддин Акбаровларнинг бола тарбияси соҳасида ажойиб натижаларга эришаётганликларини, уларнинг тажрибасини мисол қилиб кўрсатди.

Партия ташкилоти ёш ўқитувчилар ҳисобига партия сафларини тўлдириб бормоқда. Кейинги икки йил ичида икки киши: химия-биология ўқитувчиси Клара Жўраева, чет тили ўқитувчиси Ғанижон Назаралиевлар партия сафига қабул қилиндилар.

Ёш авлодни Ватан, халқ ишига содиқ кишилар қилиб етиштириш учун тарбия ишлари даражасини янада кўтаришга ҳаракат қиламиз.

С. ҲАЙДАРОВ,
Юқори Чирчиқ районидаги 42-мактаб партия ташкилотининг секретари.

ҚЎШСОВҒА

Бу йилнинг ҳикмати ўзгача. Халқимиз шонли Октябрнинг ярим асрлик тўйини нишонлайди. Ишчи ва олим ҳам, деҳқон ва бинокор ҳам — қалби пок кишиларнинг барчаси шу кунларда Ватанимиз юбилейини муносиб совғалар билан кутиб олишга ҳаракат қилмоқда. Бригадамиз аъзолари ҳам юбилей шарафига бошланган социалистик мусобақага биринчилар қатори қўшилган. Йил бошиданоқ зўр кўтаринки руҳ билан ишга киришдик.

Январь ойида 80 квартирали турар-жойга дастлабки ғиштни қўйган эдик. Шу ойнинг ўзидаёқ биринчи қаватни тўла тиклаймиз деб аҳд қилдик. Ҳамкасбларим ўз сўзларининг устидан чиқиш мақсадида барча ички имкониятларни тўла ишга солдилар. Вақтдан унумли фойдаланишга алоҳида эътибор бердик. Қурилиш материалларини етказиб бериш ҳам пухта уюштирилди. Пировардида натижа ёмон бўлмади. Январь ойида бир ярим қаватнинг ғиштини теришга муваффақ бўлдик. Сўнг дўстлар билан бамаслаҳат бинони график бўйича август ойида эмас, балки июнь ойидаёқ тўла фойдаланишга топширишга қарор қилдик.

Йигитларимиз ҳозир ўз сўзларининг устидан чиқмоқдалар. Бино ғишти аллақачон териб бўлинган. Т. Пўлатов, Э. Константинов, Р. Абдиев каби моҳир бинокорлар ҳар куни икки мингдан ошириб ғишт тердилар. Бизда ёш ишчилар кўп. Уларнинг кўпчилигига ўзимиз ҳунар ўргатганмиз. Раҳмон Абдиев шундай серғайрат ёшларнинг бири. Ҳозир у ишнинг кўзини биладиган, тажрибали бинокорлардан қолишмайди. Ўз устозлари билан елкама-елка туриб, кўркам турар-жойлар бунёд этаяпти.

Рустам Абдусаломов ҳам зеҳни ўткир ёшлардан. У ўрта мактабни тамомлаб қурилишга келган эди. Қисқа муддат ичида моҳир ғишт терувчи бўлиб олди. Ўтган йили у Сергели шаҳарчаси қурилишида қатнашди. Бугун эса яна бизнинг сафимизда. Бундай ишчан бинокорларимиз оз эмас. Улар юбилей йилида ажойиб ғайрат кўрсатиб меҳнат қилмоқдалар. Ҳадемай, биз 80 квартирани ҳамшаҳарларимизга армуғон этамиз.

Ш. ШОЮНУСОВ,
153-қурилиш тресги 14-бошқармаси коммунистик меҳнат бригадасининг аъзоси.

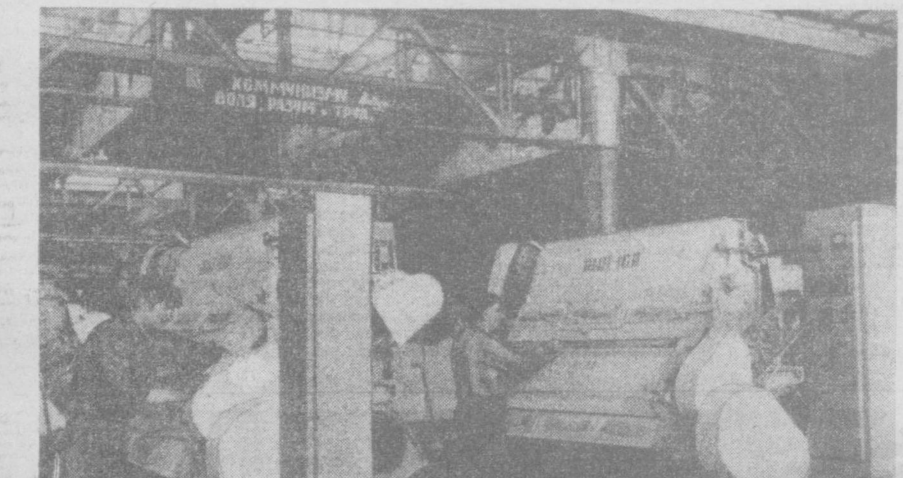

ЭЛ ДАСТУРХОНИГА

Халқимизнинг турмуши тобора яхшиланиб бораётгани сари гўшт, сут, тухум маҳсулотларига бўлган талаб ва эҳтиёж ҳам ортиб бораяпти. Ана шунга яхши тушунган колхозимиз чорвадорлари қишлоқ хўжалигимизнинг бу тармоғини ҳам сердаромад манбага айлантириш йўлида қатор тадбирларни амалга оширмоқдалар.

Тўғри, ўтган йилларда бу соҳада анча оқсоқ эдик. Баъзан белгиланган планлар бажарилмай қоларди. Кейинги йилларда йўл қўйилаётган камчиликларни синчиклаб ўрганиб, нуқсонларни бартараф қилишга киришдик. Пахтачилик сингари чорвачилик соҳасида ҳам кескин бурилиш ясай бошладик.

Ўтган йил эришилган дастлабки ютуқлар ҳаммамизни қувонтирмоқда. Планда белгиланган 165 ўрнига 187 тонна сут, 30 тонна ўрнига 33 тонна гўшт етиштирдик.

Бу йил барча совет кишилари сингари колхозимиз чорвадорлари ҳам Совет ҳокимиятининг 50 ёшга тўладиган юбилей кунини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олишга астойдил бел боғладилар. Улар ўз зиммаларига 240 тонна сут, 48 тонна гўшт, 1100 килограмм жун, 80 минг дона тухум етиштириш юзасидан социалистик мажбуриятлар олишди. Бунинг учун бизда имкониятлар етарли. Жамғариб қўйган ем-хашагимиз бор, фермадаги асосий ишлар механизациялаштирилган. Ташкил этилган алоҳида ем-хашак бригадамиз аъзолари далаларда астойдил меҳнат қилишиб, озуқа базасини мустаҳкамлашга ҳаракат қилмоқдалар.

Мен ўзим фермада сут соғувчиман. Боқимимда 10 та соғин сигир бор. Планга кўра 20 минг килограмм сут соғиб беришим керак. Мен юбилейга муносиб совға тайёрлаш мақсадида салкам 30 минг килограмм сут соғишга аҳд қилдим. Дугоналарим Бувиражаб Мирзақулова, Хурсандой Отабоевалар ҳам планда белгиланган 17 минг ўрнига 22—23 минг килограммдан сут соғиб олиш учун курашмоқдалар.

С. ТОШБОЕВА.
Бекободдаги Навоий номли колхоз сут соғувчиси.

● «Ўзбенхлопномаш» заводида ОХП-3 маркали янги пахта тозалаш машинаси ўзлаштирилаяпти. Йил охиригача 500 дан ортиқ ана шундай агрегат колхоз ва совхозларга жўнатилади. Суратда: янги пахта тозалаш машинаси йиғилмоқда.

В. Лейзерович фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

Редакцияга хат

АВТОБУС КУТИБ...

Қачонгача автобус кутиб қимматли вақтимизни остановкада, кўчада ўтказамиз!

Бутун жамоатчиликка, шу жумладан шаҳар пассажирлар ташиш тресги раҳбарларига ҳам аёнки, ҳозирги Октябрь массиви катта аҳоли яшайдиган шаҳарчага айланиб кетди. Бу массивга қатнаётган 46 ва 52-автобуслар трест раҳбарларининг таъбири билан балки энг яхши маршрут ҳисобланса керак, бироқ аслида эса массив аҳолисининг эҳтиёжига яраша хизмат қилмаяпти.

Ҳа, шундай. Акс ҳолда автобус йўлига кўз тутиб йўловчилар ҳар остановкада бир ва бир ярим соатлаб кутишмаган бўларди. Даъво ҳам исбот билан кучли албатта.

Қайси куни уч-тўрт киши кечқурун соат саккиз яримда футбол томошасидан чиқдик. Роса соат ўнгача автобус пойладик. Келган автобуслар ҳам гаражга қийшайиб кетаверди. Охири Комсомол майдонидаги диспетчерга мурожаат қилишга мажбур бўлдик. Ўзи хон, кўланкаси майдон бўлган диспетчер эса ҳатто жавоб беришни ҳам эп кўрмай будка тешикчасини бекитиб олди. Биз 3-автобаза паркига кетаётган 33—39—ТНГ номерли 46-автобусга ўтириб гаражга келдик. У ерда бизни кутиб олган навбатчи механик ўртоқ Йўлдошев «бу маршрут устидан сиздан бошқалар ҳам норози бўлиб келишган. Барибир иш чиқариша олмаган. Хоҳласанглар шу» деган важ муомалани қилди.

Хўш, аҳвол шу зайлда бўлаверса Октябрь массивида яшовчи аҳоли қандай қилиб шаҳарга қатнай олади. Ахир массивда ҳали аҳоли маданий дам олиши учун маданият-истироҳат боғлари, кинотеатрлар, сайр қилиб дам оладиган хиёбонлар ҳозирча ташкил этилгани йўқ-ку! Автотрест раҳбарлари ана шу эҳтиёжни ҳисобга олишлари керак.

Ф. МАНСУРОВ,
лойиҳалаш институтининг бўлим бошлиғи.

ФАН-ТЕХНИКА ЯНГИЛИКЛАРИ

АТМОСФЕРАДАГИ КОСМИК «ЧАНГ»

Ҳозирги замон техникаси ва хусусан узоқ космик алоқа техникаси олимлардан атмосферанинг составн, унинг оптик аҳволи тўғрисида муфассал билим талаб қилмоқда. Шу муносабат билан атмосферада бўлган майда зарралар — аэрозаллар алоҳида қизиқиш туғдиради. Яқин вақтгача аэрозаллар атмосферанинг фақат қуйи қатламини тропосферадагина ёруғликнинг тарқалишига сезиларли таъсир кўрсатиб, бирмунча юқори қатламларидаги атмосфера эса амалда «соф» деб ҳисобланарди.

Космонавтларнинг «Восток—6» ва «Восход—2» кемаларида қилган кузатишлари ва бирмунча кейинроқ ўтказилган тадқиқотлар натижасида 12 ва 20 километр баландликда ортиқча концентрациядаги аэрозал қатламлари [ҳар бир қатламнинг қалинлиги 1 километр чамаси] аниқланди. Ёруғликни ёядиган зарранинг ўртача диаметри бир микронга тенг эканлигини аниқлашга муваффақ бўлинди. Планетамизни ўраган бу аэрозал майдонларини космик фазодан келиб чиққан «чанг»дир» деб ҳисоблашга асос бор.

УМРИ ҚИСҚА КИСЛОРОД

Маълумки, ёруғлик атмосферадан ўтар экан, жуда майда зарралар — аэрозаллар туфайли ёйилибгина қолмай, атмосферани ҳосил этувчи модда молекулалари томонидан ютилади ҳам. Яқинда москвалик физик В. Дианов—Клонов ёруғликнинг «камайишида» айбдор бўлган «кўринмас» зарралар ҳам борлигини аниқлашга муваффақ бўлди. Булар кислороднинг иккита молекуласидан ташкил топадиган умри қисқа комплекслардир. Улар секунднинг ниҳоят миллиондан бир улушича вақт умр кўради. Шундай бўлсада, улар атмосферанинг оптик ҳолатига каттагина таъсир кўрсатади. Масалан, ультрабинафша нурлар учун атмосфера шаффофлигининг ярмиси кислороднинг шундай жуфт молекулаларига боғлиқ бўлар экан.

ЕР РАДИОЛОКАЦИЯСИ

Фан Ерни Қуёш системасининг бошқа планеталарини ўрганишда ишлатилган методлар билан тадқиқ этишга эндигина кириша бошланганлиги қизиқарли ҳолдир. Атмосфера физикаси институтининг олимлари катта баландликдан Ер муайян участкаларининг температурасини ўлчадилар. Улар астрономияда маълум бўлган методни қўлландилар. Бу метод Ой, Венера ёки бошқа ҳар қандай космик жисмнинг иссиқлик радио нурланишини аниқлашга асосланган.

Ҳозирча бу тажриба баландликдан сув температурасини ўлчашдагина ўтказилиб келди. Каспий денгизи устида кўтарилган асбоб температурани ўлчашда 1—1,5 даражагагина «хато қилди». Чунончи, унинг ўлчашлари асбобнинг назар солиш майдонига тўғри келган булутларга боғлиқ бўлмади.

Бундай асбоблар ердаги кўпгина илмий хизматларга яраб қолади. Чунончи, балиқ саноатининг мутахассислари бу асбобга қизиқиб қолдилар.

Н. ЖЕЛЕЗНОВ.
(ТАСС мухбири).

БЕЛОРУССИЯДА ОЧИЛГАН ЎЗБЕКИСТОН АДАБИЁТИ ВА САНЪАТИ ДЕКАДАСИГА

ҚАЛБЛАРИМИЗ ТУТАШ, ДЎСТЛИГИМИЗ МАНГУ!

ИККИ ШЕЪР

АГАР МЕН...

Қояда ўсган асил,
Бақувват қайин бўлсам.
Япроқларим ям-яшил
Кўкка боқиб шўх кулсам.
Нурларни шимсам такрор,
Ел билан суҳбатлашсам,
Боқсам уфққа ҳумор —
Кўринса бутун олам!
Ё майса ичра ҳардам
Бўлсайдим тинмас булоқ.
Қошимга келган одам —
Ичсайди тўйиб, қувноқ.
Қизлар кокилин ювиб,
Куйласалар хўп шодон,
Қайнасам ғамни қувиб.
Кўзгу бўлсам ҳаркачон.
Розиман, ёзда бўлай,
Йўллар четида ўтлоқ.
Еллар тебратса — қулай,
Шундай орзу бор, ўртоқ:
Майлига гиёҳ бўлай —
Дала, қирда кулгани
Лек она ердан йироқ,
Кетмасам — бу бўлгани!

Русчадан ТЎЛҚИН таржималари.

БАҲОРНИНГ БИР КУНИ

Петрусь БРОВКА

Баҳорнинг бир куни йилдай туюлди,
Орзиқиб кутганим — сен билан висол.
Сенинг йўлларингга кўнглим қуюлди,
Лекин сўйлолмайман. Соқовманми-лол?
Қўшиқда, эртакда шундай ҳар қачон,
Дил иши зўррокдир ҳар қандай ишдан.
Қорли чўққиларни ағдармоқ, осон —
Оташ муҳаббатни сўйлаб беришдан.
Ўша баҳорий кун орқада қолди,
Қиш келди.
Жавобни берасаң қачон?
Сўроғим Марсдан ҳам жавобни олди,
Лек сендан жавоб йўқ.
Жавоб йўқ, ҳамон!

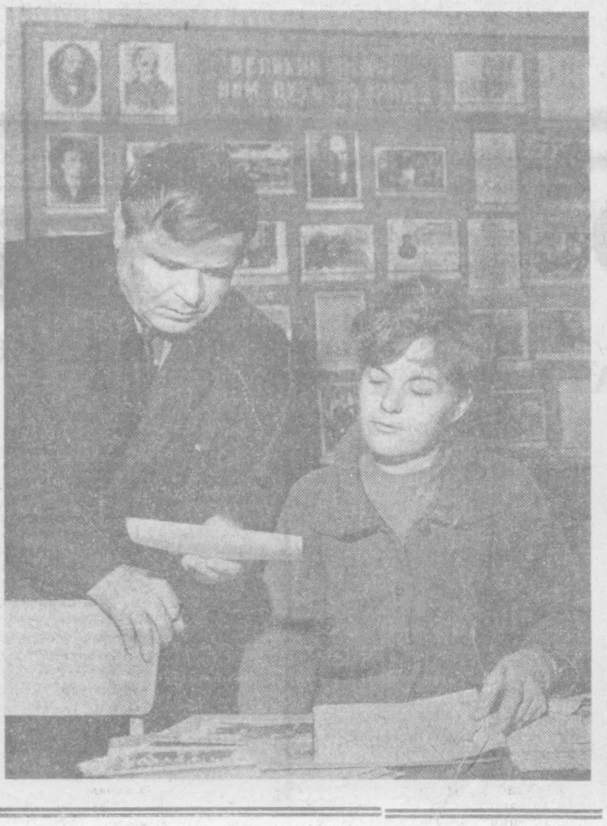

● БЕЛОРУССИЯ ССР. Минск областидаги Борисовка ўлкани ўрганиш музейи коллективи Совет ҳокимиятининг 50 йиллик юбилейига ҳартомонлама амалий тайёргарлик кўрмоқда. Музейда ҳозирдаёқ «Улуғ Ленин йўлимизни ёритди», «Ленин иши яшамоқда ва ғалаба қилмоқда», «Ҳеч ким, ҳеч нарса унитилмайди», «Борисовка Совет ҳокимияти йилларида» деган темаларда экспозициялар ишлаб турибди. Ўлкани ўрганиш музейи Борисовкада Совет ҳокимиятининг биринчи йилларига оид янги ҳужжатлар ва фотографиялар олди. Граждандлар ва Улуғ Ватан урушининг кўплаб қатнашчилари ўзларининг хотираларини юборишди. Музейнинг илмий ходимлари Борисовка тарихи, муҳим воқеалар ҳақидаги брошюраларни нашр эттиришга ҳозирлик кўрмоқда. Суратда: музей директори К. И. Глушанин ва илмий ходим Ж. В. Гилевич янги ҳужжатлар билан танишишмоқда.

П. Новаторов фотоси
ТАСС фотохроникаси.

ҲУЖЖАТ

Павел КОВАЛЕВ
(белорус адиби)

БИР куни музейимизга уч киши кириб келди. Одам сийрак бўлганлиги учун, мен уларни кутиб олишга шошилдим.

— Салом! — деди биринчи бўлиб башараси таниш бир киши.

Уни қаерда кўрган эканман, деб ҳар қанча ўйласам ҳам, барибир эслолмадим, лекин қаердадир учрашганимизга ишончим комил эди. Ҳалиги киши ҳамроҳларини таништириб:

— Булар ГДРдан келган дўстларимиз. Қаршилик билдирмасангиз, уларга иложи борича ўзим тушунтиришга ҳаракат қиламан, илтимос, сиз шунга ёрдам берсангиз, — деди.

Рози бўлишдан бошқа илож қолмади.

Бир неча дақиқадан сўнг у кишининг фамилияси эсимга тушди. У таниқли белорус шоири эди. Мен уни немис ўртоқлар билан ўзини эски дўстлардай эркин тутаётганини кўриб турардим.

Шоир меҳмонларга немис тилида тушунтирар, менга эса белорусча мурожаат этарди.

Меҳмонлар кам гапириб, кўпроқ эшитишарди. Қунт билан эшитиш билан бирга экспозицияларни синчиклаб кўздан кечиришарди.

Навбатдаги залга ўтганларида мен хиёл орқада қолдим. Шу пайт ёнимга директоримиз Анна Захаровна келди-да, секингина:

Янги ҳужжатларни ёзиб қўйганмидингиз? — деб сўради.

— Ҳали ёзганимча йўқ...

— Чатоқ бўлибди-ку, шундай ҳужжатларни стол устида қолдириб бўладими...

Меҳмонлардан бири бизни алоҳида эътибор билан кузатди. Афтидан, суҳбатимизни эшитганга ўхшарди. У тезда жойидан қўзғалиб биз томон келди-да:

— Ҳужжат, ҳужжат деяпсизми?.. — деб сўради. Анна Захаровна у билан сўрашди-да, беихтиёр:

— Ҳа... — деб унинг сўзини тасдиқлади.

Немис шошиб қолди. У шоирни ёрдамга чақиргандай унга қараб қўйди, шоир унинг олдига келди.

Меҳмон чаққон ҳаракат билан костюмининг чўнтагига қўлини тиқди-да, чет эл паспортини олди.

Бизнинг шоир унинг олдига етиб келди-да:

— Нималар қилаяпсиз, ҳеч ким сизнинг ҳужжатингизни сўраётгани йўқ! — деди-ю, нима воқеа рўй берди, дегандай Анна Захаровна билан менга ажабланиб қаради.

Мен Анна Захаровна билан суҳбатимиз ноўрин бўлганлигини англардим. Суҳбатимиз орасида бир неча маротаба «ҳужжат» деган сўзларни такрорлагандик. Шу заҳотиёқ мен буни шоирга тушунтирдим, у эса менинг сўзларимни немис тилига таржима қилиб берди.

Гапнинг нима тўғрида эканлигини тушуниб, улар жилмайиб қўйдилар. Юз берган англашилмовчилик бартараф қилинди деганимда, иккинчи немис ҳаяжонланиб:

— Мен сизларга ўз ҳужжатимни кўрсатмоқчиман... Фақат шу ҳужжатларни кўрсатиш учун атайлаб кирдим, десам ҳам бўлади, — деб қолди.

— Илтимос, унга англашилмовчилик рўй берди, деб тушунтириб қўйинг, — деди шоирга Анна Захаровна хижолат чекиб.

Мен бунинг охири нима билан тугашига қизиқардим. Шоир жим эди, афтидан у гап нимадалигини фаҳмларди.

Немис чўнтагидан шахсий гувоҳномаси билан кимнингдир расми каттагина қилиб босилган газета парчасини олди. Газетадаги расм катта эди, гувоҳномада ҳам кичкинагина расм бор эди. У расмларни Анна Захаровнага узатди.

Шоир Анна Захаровнага:

— Олинг. Сиздан илтимос қилаяпти... — деди.

Четда турган бир немис жилмайганча, қизиқиб:

— Тўғри, унинг ҳужжатларини текшириш керак! — деди.

Мен директоримнинг жонига оро кирдиму, ҳужжатларни олиб «текширишга» киришдим. Меҳмонимизнинг иккала расми ҳам бирбирига қуйиб қўйгандек эди. Негадир газетадаги расм қора рамкага олиб қўйилган. Умримда биринчи бор тирик одамга таъзия билдирганларини кўриб туришим. Шоирга қарасам, у ҳам индамайгина кулиб турибди. Анна Захаровнага қарасам, ҳалиям нима бўлаётганига тушунолмай гаранг. Ҳужжатларнинг эгаси қовоғини уйганча миқ этмай турарди. Мен биринчи немисга:

Ҳикоя

— Марҳамат қилиб бизга бу ғаройиб воқеани тушунтириб берсангиз, — деб мурожаат қилдим.

У ҳам худди шуни кутиб турган экан. У жуда ҳам дилкаш кайфи чоғ эди. Шундай ҳикоя қилди:

— ...Ўша вақтлар биз учун ҳам оғир, заҳматли йиллар эди. Волга бўйларида оғир, шиддат билан қонли жанг борарди. Тўғри, сиз матонат билан уларга қарши зарба берардингиз, биз бўлсак... биз немис коммунистлари қаерда бўлмайлик, гестапо агентлари орқамиздан соядек эргашиб юрсалар ҳам, барибир ўз ишимизни давом эттирардик. Биздан баъзиларни босиб олинган территорияга ишга юборишди. Иоганнес Вирта Белоруссияга кетди. У автомобиль двигателларини ремонт қиладиган уста эди. Уни тунда навбатдаги яширин партия йиғилишидан қайтаётганида қўлга туширишибди. Машинага ўтказиб турмага олиб кетишибди. Уни икки ой сўроқ қилиб роса азоблабдилар. Иоганнес уларга бир оғиз ҳам сўз айтмабди. У ўз ўртоқларини сотишни, Гитлерга қарши қилинган барча ишларни айтишни истамабди.

Афтидан Иоганнес Виртга дўсти унинг ишларини бирма-бир ҳикоя қилиб бераётганлиги ёқмай:

— Қисқароқ қилсанг бўларди, — деб луқма ташлаб қўйди.

Ўртоғи Иоганнесга дўстларча меҳрибонлик билан назар ташлади-да, унинг сўзига эътибор бермай ҳикояни келган еридан зўр эҳтирос ила сўзлай кетди:

— Бу ишнинг қалтислиги ўзингизга маълум, ҳеч ким Иоганнесни суд ҳам қилмади, уни ҳеч ким ёқлаб ҳам чиқолмади. Гестаподаги жаллодлар отишу, дорга тортишни билишади, холос.

Бир куни тунда ҳамма маҳбуслар пинакка кетганида, турма камерасининг эшигини шарақлатиб очдилар-да, Иоганнес Виртни чақирдилар. Қўшни камерадаги маҳбуслар олиб чиқилиб кетаётган кишига ачинардилар, улар кечқурун олиб чиқиб кетганларни ўлимга маҳкум этишларини билардилар. Қамоқдагилар ўртоқлари билан абадийликка хайрлашардилар. Иоганнес Вирт ёнимиздан нари кетди ва ўзини зўр бериб девордаги нарсаларни томоша қилаётганликка солди.

Ўртоғи ўз ҳикоясида давом этди:

— Биз, турмадаги ишчи коммунистлар озодликда юрган дўстларимизга Иоганнеснинг ва бошқа жанговар дўстларимизнинг тақдиридан уларни хабардор қилдик. Бирнеча кундан сўнг Гестапо турмада ҳалок бўлганларга таъзияномa чиқди. Вирт тақдим қилган ҳужжат шундай юзага келган.

Орага узоқ жимлик чўкди.

Иоганнес Вирт қаторимизга келиб қўшилди-да, кулиб қўйди. Бу самимий шод табассум, ҳозиргина кўрганимиз қора рамкага сурати олинган ҳаммамизни давдиратиб қўйган кишининг табассуми эди. Иоганнес камтаринлик билан:

— Тезроқ гапнинг идаллосини айта қолсанг-чи, — деди ўртоғига.

— Уларни ёпиқ машинада шаҳардан четкага олиб кетишади, — давом этди у. — Машина бир маромда оҳиста борарди. Беҳосдан мотор бузилиб ғириллаб турди-да, бир оздан сўнг овози ўчди. Машина тўхтаб қолди. Кабинадан шофер тушди-да машинанинг капотини очиб, моторнинг уёқ-бу ёғини кўздан кечира бошлади. Шофернинг кетидан тушган эсэсчи ундан кўзини узмай унинг ишини кузатиб турарди. Атрофдан тиқ этган товуш эшитилмасди. Ҳеч кутилмаганда:

— Қўлингни кўтар! Қуролни ташла! — деган буйруқ эшитилди соф немис тилида.

Соқчилар итоатгўйлик билан автоматларини ташлаб қўлларини кўтардилар... Белорус партизанлари ўлимга маҳкум этилганларни шундай жасорат билан қутқариб қолдилар. Шундай қилиб, Иоганнес Вирт омон қолди. Урушдан кейин у уйига қайтди, унинг коммунист дўстлари унга эсдалик учун таъзияномани топширишди.

Биз бу ҳикоядан жуда таъсирландик. Анна Захаровна икковимиз Иоганнес Виртни ва унинг дўстини табриклаб, уларга шодон ҳаёт бахт-саодат ва сиҳат-саломатлик тиладик. Коммунист Иоганнес Вирт ҳозирги вақтда Германия Демократик Республикасидаги заводлардан бирида директор лавозимида ишламоқда. У бизнинг музейга шу ҳужжатларини совға қилди, унинг остига: «Белорус партизанларига, ҳали ҳаёт бўлган дўстлари Иоганнес Виртдан» деб ёзиб қўйилган.

Марҳамат ЖЎРАЕВА таржимаси.

ВАТАНИМИЗ БЎЙЛАБ

ТАСС ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

ОРЕЛ. Шаҳарнинг Шимолий четкасида бошқариладиган ҳисоблаш машиналари ишлаб чиқарувчи йирик завод қурила бошланди. Бу — замонавий автоматлаштирилган корхона бўлади.

●

ЛЕНИНГРАД. Ленинград билан Норвегиянинг Тофте порти ўртасида юк кемалари қатнайдиган линия очилди. Ҳар бири 3 минг тоннадан юк кўтараоладиган теплоходлар шу йўлдан ҳар ойда уч марта қатнаб туради. Янги юк ташиш линияси Тофтедаги целлюлоза-қоғоз комбинатини хом ашё билан таъминлаш мақсадида очилди. Бу комбинат Совет Иттифоқидан ёғоч сотиб олади.

●

САРАНСК. Саранскдаги мебель заводида корхона ишлаб чиқаришини ва бўлимларини йироқдан бошқарувчи бош шчит конструкцияси тайёрланиб, ишга туширилди. Барча установкалар ва системалар ана шу бош шчитга уланди, шу туфайли асосий технология процесслари механизациялаштирилди ва автоматлаштирилди. Эндиликда бир навбатчи инженер барча ускуналар ишини назорат қилиб туради.

●

ГОРЬКИЙ. Горький политехника институтининг конструкторлари «С-100» трактори базасида траншея қазийдиган кучли фретзер машиналари яратдилар. Бу машина бутунлай музлаб ётган ерларда турли ер ости коммуникацияларни ўтказиш, котлованлар қазиш учун мўлжалланган. Машинанинг тажриба нусхалари мамлакатнинг шимолий областларида синаб кўрилганида, агрегатнинг фойдаланишда юксак сифатларга эга эканлиги маълум бўлди. Агрегат қаттиқ музлаб ётган тупроқда бир соат ичида эни 60 сантиметр ва чуқурлиги бир метру 20 сантиметр бўлган юз метр траншея қазиб беради.

●

МИНСК. Бобруйск ёғочсозлик комбинатида янги цех қуриб битказилди. Цех ўн миллион квадрат метр ёғоч тола плиталар ишлаб чиқара олади.

●

РЯЗАНЬ. Рязандаги чой қадоқлаш фабрикаси конвейеридан қарийб 30 хил чой сортлари чиқазилади. Ҳозир корхона янги маҳсулот — рус чойини ишлаб чиқаришга тайёргарлик кўрмоқда. Янги чой Краснодар чойзорларида етиштирилган энг яхши сортлардан тайёрланади.

●

ЛЕНИНГРАД. Эрмитаж кутубхонаси фондларида уйғониш даври (15—16 асрлар) итальян архитекторлари чизган мингдан ортиқ суратлари топилди. Олимлар бизнинг давримизгача сақланиб қолмаган иншоотлар тасвирланган суратларнинг алоҳида тарихий аҳамиятга эга эканлигини уқтирмоқдалар.

●

КАЛУГА. Людиново шаҳри четкасида агрегат заводи қурила бошланди. Завод мамлакатда автоматлаштирилган гидроагрегатлар ишлаб чиқарадиган энг йирик ихтисослаштирилган корхона бўлади. Гидроагрегатлар орасида қарийб 5 минг от кучига эга бўлган нодир гидростатистика передачалари бор.

●

МОСКВА. Катта театрда композитор М. Раухвергернинг «Қор қиролич» балет-операси устида иш бошлаб юборилди. Аеар Андерсен эртакчи ва совет ёзувчиси Евгений Шварц пьесаси асосида ёзилган.

Спектакль режиссёри Н. Никифоров, балет-операнинг хореография раҳбари Асаф Мессерердир. Асосий ролни Елена Рябинкина ижро этади.

РУС ДОКТОРИ

Болгария халқ армияси бош хирургининг ўринбосари полковник Христо Янев Христов вазмин табиат, камгап бўлса-да, бу сафар ҳаяжонини босаолмади: чунки у олти йилдан бери энди кинофильм томоша қилаётган эди. Фильм қизиқарли бўлгани учунми ёки рангли бўлиб, бўёқларини ажратаолаётганиданми ўзида йўқ хурсанд эди...

Яқиндагина у ёруғ дунёни кўрмасди. Кўзи борган сари хиралаша берди. Аввал узоқдаги, кейин эса яқиндаги нарсани кўрмай қолди. Бора-бора қўлларини ҳам кўролмади. Икки марта операция ҳам қилдирди. Иккиси ҳам муваффақиятли бўлмади. Христо Янев энди мусаффо соф Болгария осмонини, қариндошлари сиймосини кўраолмайман деб умид ҳам узабошлади.

Христо Янев Москвадаги академик Н. Бурденко номидаги Бош ҳарбий госпиталга келди. Бу ерга келишга келди-ю, кўзи очилишидан умиди йўқ эди.

Хонага бўлим мудири кирди. Унинг йўғон товуши бемор фикрларини бўлиб юборди.

— Ўртоқ полковник, мана сизни даволайдиган врач, танишинг Валентина Александровна Разина.

Бўлим мудири палатадан чиқиб кетди, Христов қулоғи олдида майин овоз эшитилди:

— Хўш, ўртоқ Христо даволанамизми?

Полковник огоҳлантирди:

— Мен ўзим докторман, далда бермасангиз ҳам бўлади.

— Далда бераётганим йўқ. Мен сизни операцияга тайёрлайман, шуни айтмоқчидим...

Операция ҳам бўлди. Кейин эса ёруғликни кўриш умидлари билан минутлар, соатлар, кунлар ҳам ўтказилди, ниҳоят... полковник кўзини очди ва илк бор қаршисида мулойим, оқ халатли аёлни кўрди.

— Мен сизни худди ҳозир кўриб тургандек тасаввур қилардим, — Валентина Александровна, — деяолди полковник.

Христо Янев Христов буткул соғайгач Ватанига жўнаб кетди. У йўлга отланар экан:

— Мен сизни ҳеч қачон эсдан чиқармайман, менинг рус докторим, — деди у катта панжалари орасидаги хирургнинг майин қўлини аста қисар экан.

В. А. Разина госпиталь кўз бўлимининг врач-ординатори. Мен бу аёл билан телефонда учрашув вақтини келишиб олдим, ўша белгиланган пайтда етиб бордим. Валентина Александровна эса операция хонасида экан.

— Валентина Александровна бугун жуда мураккаб операция қиляпти, — деди менга кекса энага. Бу иккинчиси, бироз дам олиб, бошларсиз десам унамади, чарчаган бўлса ҳам кириб кетди, тинчимаган аёл-да.

Энага ана шу сўнгги «тинчимаган аёл-да» сўзини шундай талаффуз қилдики, мен унинг бу сўздан бизнинг Валентина Александровна ана шунақа ажойиб инсон деган маънони англадим.

Кўп ўтмай Валентина Александровна операцияни тамомлаб чиқди. Аста қадам ташлаб ординаторлар хонаси томон юрди. Қаттиқ чарчаганлиги сезилиб турарди. У жим, мен ҳам.

Кейин врач билан хонама-хона юриб беморларни кўрдик, улар билан гаплашдик. Валентина Александровна беморлар ҳақида, уларнинг операциялари қандай ўтганлиги, қай йўсинда даволаётганлиги ҳақида гапирарди-ю, ўзи ҳақида жуда кам сўзларди. Охири қистовимдан кейин ўзи ҳақида сўзлаб берди.

— Уралда туғилганман. Мактабда ўқиб юрган кезларимда келажакда ким бўлиш ҳақида ўйламасдим ҳам. Кунларнинг бирида анҳорда чўмилаётиб, оёғимни майиб қилиб олдим. Касалхонада даволаниб, ер юзида ўзгаларнинг дардига шифо топаётган кишиларни севиб қолдим. Мени даволаган кекса аёлни ҳали-ҳали кўз олдимдан кетказа олмайман. Ўшанда врач бўламан деб қатъий қарор қилган эдим.

Курск шаҳридаги медицина билим юртига кирдим. Аммо уни тугатиш насиб бўлмади. Уруш бошланди. Ҳарбий госпиталларда ишладим. Сиз буни эҳтимол билмассиз, оҳ, қўйинг у кунларни эсламайлик. Ҳар суткада 24 соатлаб ишлашга тўғри келарди.

— Ҳув анави ўринга қаранг, — деди доктор ўз ҳикоясини бўлиб, — бу тўшакда ёш араб ётибди. Эртага боғланган кўзни ечамиз. Ҳаяжонланяпти. Бошқача бўлиши ҳам мумкин эмас. Ахир у беш йил ҳеч нарсани кўрмаган...

— Урушдан кейин Москвада, касалхонада ишладим, — деб ҳикоясини давом эттирди Валентина Александровна, — ҳозир бу ерда, кўз бўлимида ишлаяпман. Фақат бир нарсани айтмоқчиман. Танлаган касбимдан бир умр хурсандман.

Ҳар куни бу ердан кўплаб беморлар шифо топиб уйларига жўнашади. Уларнинг орасида бошқа мамлакатлардан келганлари ҳам бор. Улар камтар, меҳрибон Валентина Александровна қўлидан шифо топиб хайрлашишар экан:

— Бизникига ҳам албатта боринг. Сиз ажойиб инсонсиз, бизнинг рус докторимиз, — дейишади.

В. БРЕЖНЕВ, (АПН).

УШАЛГАН ОРЗУ

ТУРЛИ КАСБ ЭГАЛАРИ

Аччи қишлоғи аҳолисининг қувончи чексиз. Ҳамма ёқ чиройлик чойшаблар билан безатилган. Супаларга гиламлар, якандозлар тўшалган. Нима дейсиз, қишлоғимизга бир гуруҳ санъаткорлар келишармиш. Тамарахоним ҳам келармиш.

Қишлоқ аҳли қатори ёш Ғуломжоннинг ҳам қувончи ичига сиғмасди. Анча йиллардан бери орзу қилиб юрган ниятига етадиганга ўхшайди.

Ғуломжон мароқ билан концертни томоша қилар экан, танбурнинг сеҳрли садоси санъат шайдосининг қалбида умид ғунчаларини очди. Ёш Ғуломжон санъат даргоҳи сари дадил қадам ташлади. Ғуломжон танбур чертишни энг аввал устози Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Риҳси Ражабийдан ўрганган. У музика билим юртига ўқишга кирди. Уни муваффақият билан тугатгач, 1938 йилда Ўзбекистон Давлат филармониясига ишга таклиф этилди. Кейинчалик Толибжон Содиқов номли музика мактабида дарс ҳам берди. Шу билан бирга у ўзи устида қунт билан ишлаб келади. У, 1954 йили Тошкент Давлат консерваторияси қошидаги ўзбек халқ чолғу асбоблари оркестри бўлимини муваффақият билан тугаллади. Кўплаб шогирдлар етиштириб чиқарди. Булар: У. Ашрапов, С. Эргашев, Т. Авазов, С. Жалил, Д. Комилова, Р. Тошмуҳамедов, А. Мажидов, К. Солиев ва Т. Қурбонов каби талантли ёш санъаткорлардир. Ғуломжон шогирдлари билан бирликда Ватанимизнинг турли бурчакларида бўлди, санъат шинавандаларини ўзининг ижрочилик маҳорати билан хурсанд этди.

Педагог-санъаткор Ғуломжон Қўчқоров ёш талантларни тарбиялаб вояга етказишда, ўзининг бой тажрибасидан фойдаланиб келмоқда. У, классик ва ҳозирги замон ўзбек музика хазинасининг моҳир ворисларидан ҳисобланади. У, дутор чалганда, ёки бошқа музика асбобини қўлга олганда, тингловчиларнинг завқига завқ қўшилади, сирли оҳанглар шайдоси бўлади. Ғуломжон диди баланд, юксак талабчан тингловчиларни янги куйлар билан хурсанд этиш учун ўз маҳоратини ошириб келмоқда. Унинг қувноқ, жозибали куйларини эшитар эканмиз, қўлинг дард кўрмасин санъаткор деймиз.

И. КАТАЕВ.

ГЎДАК ВА ЖАҲОН

Гўдакнинг жарангли битта
кулгиси
Оламни тўлдирар, бахш этар
жило.
Бола билан одоб доим келгуси,
Бола билан ҳаёт мазмундор,
зебо.
Қон кечиб оталар қилганида
жанг,
Кўз олдида турган пахмоқсоч
бола.
Боласи олтмишга чиқса ҳам
гарчанд,
Ҳали гўдак дейди уни ҳар она.
Аммо ер юзида одам шаклида
Ёвузлар бор-гўдак истиқболга
ёв.
Хиросима инсон онги, ақлидан —
Ҳеч сўнмас!
Бас етар фожиа, олов!
Халқлар ҳамма ўлка,
мамлакатларда
Курашар: бузилмас гўдак
уйқуси.
Уруш қолсин кино
ленталарида,
Жарангласин доим гўдак
кулгиси!
Шу нидо,
Шу хитоб янграб тобора
Тоғу дарёлардан, океандан ошар,
Тилин қисиб қолур ҳар ичи
қора,
Жаҳон яшар экан,
Гўдак ҳам яшар!
Шуни талаб этар одамзод,
башар.

Ю. ШОМАНСУР.

ҲАМШИРА

— Маҳбубахон, сизга жиддий вазифа топширилади, ватанпарварлик, инсонпарварлик шунда билинади. Бир дақиқа ҳам фикрингизни бўлмасдан операция хонасига олиб борасиз беморни.

— Албатта, айтганингиздек бўлади.

— Жуда эҳтиёткорлик керак. Асабларга бардош берасиз. Беморнинг ҳар бир ҳаракатларини кузатасиз... Апендицит унинг диагнози.

— Ҳавотир олманг.

Ҳамшира керакли медикаментларни олиб, эшикка чиқди. Бу пайт «тез ёрдам»га беморни авайлаб ётқизишаётган эди.

Врач Абдушукур Юнусалиев яна бир бор беморни тинчлантириб, уларга оқ йўл тилаб қолди. Машина авайлаб, тезгина район маркази — Тўйтепа томон йўл олди. Маҳбуба касални суяганча унга керакли ҳамма нарсани ҳозирлаб борарди. Бемор ҳар инграганда, унинг қалби зирқираб кетарди...

Шу топда унинг хаёл дарёсидан инсон саломатлигининг посбони бўлишдек шарафли касбнинг машаққатли дамлари лип-лип ўта бошлади. Ҳа, боя врач инсонийлик ҳақида гапирдилар. Инсонга ҳурмат, хизмат инсонийликнинг олий белгиси эмасми?

Шу куни ҳамшира Маҳбуба Кидирова беморни посёлка касалхонасига омон-эсон олиб келди. Бу ерда дарҳол беморни операция столига ётқизишди...

Маҳбубанинг врачлик касбига ҳаваси жуда ёшлигидан уйғонди. У ҳали ўрта мактабда ўқиб юрган кезларидаёқ оқ халат кийиб, беморларга парвона бўлишни орзу қиларди. Мана, шу орзу уни Тошкентдаги медицина билим юртига етаклаб келди. Бу ерда у уч йил таълим олиб, ҳамширалик касбини мукаммал ўрганди. Тақсимот комиссияси уни Ўрта Чирчиқ районидаги Охунбобоев номли колхознинг Бектемир қишлоғи касалхонасига ишга юборди. У бу ерда хушмуомалалиги, эпчиллиги билан тез орада танилди. Шунинг учун ҳам саломатлик посбонлари ҳақида гап кетса, албатта Маҳбубанинг номини биринчи бўлиб тилга олишади, бектемирликлар, қўли енгил, ишчан ҳамшира, дейишади.

Бу касалхонада фақат Маҳбубагина эмас Ҳолида Рўзиматова, Тамара Алёшина каби ҳамширалар ҳам беморларга парвона, уларнинг тез соғайиб кетишлари тўғрисида ўйлашади, елиб-югуришади.

К. НОРМАТОВ.

ОБЛАСТИМИЗ шаҳар ва қишлоқларида 1 июнь — Халқаро болаларни ҳимоя қилиш куни кенг нишонланди. ЎзТАГ фотомухбири Қ. Розиқов суратга олган мана бу қувноқ хушчақчақ жажи қиз мисолида совет даврида ўсаётган болаларнинг бахтиёр ҳаёти ўз аксини топган.

САБЗАВОТ СОТИШ ВА ТАЙЁРЛАШНИ ЯХШИ ЙЎЛГА ҚЎЯЙЛИК

ҲИММАТ

Шонли Ватанимизнинг ярим асрлик тўйини муносиб кутиб олиш учун курашаётган сабзавоткорлар бу йил катта ҳиммат билан ихлос қўйиб меҳнат қилмоқдалар. Шаҳар меҳнаткашларини сабзавот маҳсулотлари билан мўл-кўл таъминлаш учун улар тинимсиз ҳаракатдалар.

Сабзавотчиликда техникадан яхшироқ фойдаланиш, моддий рағбатлантириш, колхозчиларга қозиқ қоқиб ер ажратиб бериш сингари амалий методларни дадиллик билан амалга оширмоқдалар.

Калинин районидаги Куйбишев номли колхоз кейинги йилларда дадил қадам ташлаб боряпти. Ўтган йилги ноқулай об-ҳаво шароитида ҳам азамат колхозчилар сабзавот етиштириш планини ҳамма турлари бўйича адо этган эдилар. Бу йил эса улар ўтган йилгидан ҳам кўра уюшқоқлик билан иш олиб бормоқдалар. 8 та механизациялашган нарядсиз звенолар тузилди. Аъзам Хайитбоев, Асқар Деҳқонбоев, Умар Матқосимов, Жаббор Абдураҳмонов, Султон Иброҳимов, каби звено бошлиқлари, Муҳаммад Азизтоев сингари участка бошлиқларининг ишлари мақтовга лойиқ. Экин майдонларини кўрган киши колхозчиларнинг бу йил пландан ташқари 1000 тонна қўшимча маҳсулот берамиз, деган сўзларига албатта ишонади.

Сабзавоткорларнинг, айниқса, бу йил зўр ғайрат билан меҳнат қилаётганларининг боиси моддий рағбатлантириш тадбирлари тўғри ва кенг жорий этилаётганидадир. Масалан, бир гектар ерга картошка экиб 12 тонна ҳосил олиш учун 236 сўм иш ҳақи белгиланган. Агар звено аъзоси бир гектар ердан 12 тонна ўрнига 14 тоннадан картошка етиштирса, пландан ортиқ олинган 2 тонна картошканинг 1600 килограмми колхозчиларга бўлиб берилади. Бошқа маҳсулот етиштирилганда ҳам шу тартибда ҳисоб-китоб қилиб колхозчиларга ҳақ тўланади. Бу тадбир колхозчиларни меҳнатга астойдил рағбатлантирмоқда.

Бошқа хўжаликларда ҳам ишни шу тахлитда ташкил этилганлиги катта ижобий натижалар бермоқда. К. Маркс номли колхоз раиси Ғуломмаҳмуд Абдуллаев, «Ўзбекистон ССР 40 йиллиги» колхозининг раиси Турғун Мирзаев, генерал Раҳимов номли колхоз раиси Махсудали Маъмуров ва бошқалар ҳам юбилей йилида пландан ташқари анчагина сабзавот маҳсулотлари беражагини айтмоқдалар. Колхозлар ва совхозлар самарали меҳнат қилиб халқимизни сабзавот, картошка ва мева билан мўл-кўл таъминлаш учун қўлларидан келган ҳамма тадбирларни кўрмоқдалар. Хўш, энди шу маҳсулотларни халққа бевосита етказиб берадиган тайёрлов ва савдо ташкилотлари янги мавсумга қандай тайёргарлик кўрмоқдалар?

НОЎРИН ШИКОЯТ

«Ташзаготплодоовошчторг»да ҳам бу йил бултургига қараганда 10485 тонна картошка, 1949 тонна сабзавот, 3566 тонна мева ва 1711 тонна узумни кўпроқ тайёрлаш ва сотиш планлаштирилган. «Ташзаготплодоовошчторг»га қарашли бир қатор тайёрлов пунктлари мавсумга яхши тайёргарлик билан етиб келмоқдалар.

Юнусобод тайёрлов пунктида шу кунларда иш қизғин. Ертўлали омборлар ремонтдан чиқариб қўйилди. Карам қабул қилиш учун 34 мингдан зиёд, помидор қабул қилиш учун 25 мингта яшик тайёрланди. Ҳозир пунктда 30 га яқин ишчи яшик қоқиш ва ремонт қилиш билан банд. Бу пунктда бултир план бўйича 3465 ўрнига 6700 тонна сабзавот қабул этилган эди. Ўртоқ Носир Эрматов мудирлик қилаётган бу пункт ходимлари Киров, Куйбишев ва Ленин районларидаги 150 та савдо шохобчаларини узлуксиз сабзавот билан таъминлаш мақсадида ўтган йилги миқдорда сабзавот қабул қилиш учун зарур тайёрлик ишларини кўрмоқдалар. 150 тонна помидор, карам ва бодринг тузлаш учун 10 та чуқур тайёрланди. Сандвали Хонхўжаев бошлиқ 5-, Амир Кусаев мудирлик қилаётган «Назарбек» тайёрлов пунктларида ҳам мавсумга тайёрлик ишлари чакки эмас.

«Назарбек» совхозининг директори Маннов Расулов бу йил 90 ўрнига 140 гектар эртаги картошка экилганини, умуман совхозда 2702 тонна картошка, 5405 тонна помидор, бундан бошқа мўл-кўл карам, бодринг, сабзи, сабзавот маҳсулотлари етиштирилажагини айтди. Бу шубҳасиз яхши. Бироқ Расулов сўзининг охирида «Назарбек» тайёрлов пункти мавсумга тайёр эмас, бизга 20 мингта яшик керак, лекин пунктда яшик йўқ, дейди. Аммо «Назарбек» тайёрлов пунктини шундай айланиб чиққан киши совхоз директори Расуловнинг ноўрин шикоят қилаётганини дарҳол пайқаб олади. Пунктда яшиклар осмон бўйи қилиб уйиб ташланган. Пункт мудири Амир Кусаев бизда помидор, карам ва бошқалар учун қарийб юз минг яшик бор дейди. Расулов эса совхоз идорасининг биқинидаги пунктга қадам ҳам босмаган.

МАГАЗИНЛАР, ПАВИЛЬОНЛАР, ШОХОБЧАЛАР

«Ташзаготплодоовошчторг» системасида ҳам бу йил анчагина янгиликлар бор. Булардан энг муҳимлари колхоз ва совхозлардан олинадиган сабзавот маҳсулотларини бевосита даладан савдо тармоқларига тўппа-тўғри юбориб туришни ташкил этилаётганлигидир. Масалан, «Келес» совхози 28, 25-магазинга, «Дўрмон» совхози 4 ва 29-магазинга даладан бевосита сабзавот етказиб беради. «Назарбек», «Партия XXI съезди», «Қорасув» совхозлари шу тартибда иш олиб боради. Жами 9 совхоз ва 20 та колхоз ўзларига бириктирилган магазинларни сабзавот билан таъминлаб туради. Бу тадбир тайёрлов пунктларидаги ишларни енгиллаштирибгина қолмай, харидорларга янги сабзавот маҳсулотларининг ўз вақтида етиб боришини ҳам таъминлайди. Илгари эса колхоз ва совхозлар етиштирган маҳсулотларини аввал тайёрлов пунктларига топширардилар, тайёрлов пунктлари эса молни тушириб олгач яна бошқа машинага ортиб савдо тармоқларига жўнатар эдилар. Бу орада вақт ўтиши билан сабзавотнинг сифати ҳам бузилар эди.

Бу йил сабзавот билан савдо қиладиган дўконлар, павильонлар, бир киши савдо қиладиган кичик савдо шохобчалари тармоғи анча кенгайтирилди. 30 та катта сабзавот магазини, 110 та палата, 60 та майда дўкон харидорлар хизматида бўлади. 30 та дўкон бевосита даладан маҳсулот олиб туради. Сабзавот савдосидаги бу йилги янгилик жуда яхши қулайликлар туғдиради.

ҲАЛ БЎЛМАГАН МУАММОЛАР ВА ХОМ ГАПЛАР

5-тайёрлов пунктининг мудири Саидвали Хонкелдиев қарийб чорак асрдан бери шу соҳада ишлаб келмоқда. Агар у билан андак суҳбатлашиб қолсангиз сабзавот ғарқ пишган маҳалда уни исроф қилмаслик тўғрисида яхши ва диққатга сазовор фикрларни ўртага ташлайди. Маълумки, авжи пишиқчилик вақтида савдо шохобчаларида тез бузиладиган помидор сингари маҳсулотнинг бир қисми сотилмай қолади. Шу масалада Хонкелдиев бундай дейди:

— Менимча, савдо ташкилотлари билан саноатни яқинлаштириш лозим. Чунки илгари тайёрлов пунктлари қошида томат қиладиган цехлар бўлар эди. Дўконларда сотилмай қолган молларни дарҳол олиб келиб тозалаб қайта ишланар эди. Ҳозир пунктлар бундай имкониятга эга эмаслар. Шунинг учун қолган молларнинг кундалигини кунда қайта ишлаш учун консерва заводларига топширишни ташкил этилса мақсадга мувофиқ бўлар эди.

«Ташзаготплодоовошчторг» директорининг ўринбосари Жўра Шермуҳамедов билан шу ҳақда суҳбатлашганимизда у ҳам бу фикрни маъқуллади ва бу ҳақда маълум тадбирлар кўрилаётганини айтди. Қўйлиқдаги 13-тайёрлов пунктида шу мақсадда махсус цех қурилаётганини гапирди.

Лекин «Ташзаготплодоовошчторг» техника бўлимининг бошлиғи Г. Манунсев бу фикрни рад этди. Цех бундай мақсад билан қурилаётгани йўқ, деди у. Бу ерда савдо ташкилотлари билан саноатни яқинлаштириш, тўғрисида баъзи гап-сўзлар бор. Буларнинг ҳаммаси хом ва пишмаган гаплардан иборат, холос. Дўконларда ортиб қоладиган молларни нима қилиш керак, деган проблема нима учундир шу вақтгача ҳал қилинмай келинаётир?!

Бу йил картошка, сабзавот, полиз экинлари, мева-чева ўтган йиллардагига нисбатан мўл-кўл бўлиши кўриниб турибди. Уни етиштириш йўлида азамат деҳқонларимиз ва боғбонларимиз зўр ғайрат кўрсатиб меҳнат қилмоқдалар. Қурилиш ва тайёрлов органлари, савдо ташкилотлари олий ҳиммат қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари пешана тери тўкиб етиштираётган маҳсулотни қабул қилиб олишга тайёр туришлари керак. Магазинлар ва савдо шохобчалари қурилиши тезлаштирилсин. Қабул пунктларида ҳамма нарса тахт қилиб қўйилсин. Сабзавот сотиш ишларини намунали йўлга қўяйлик.

Б. ХАЛИЛОВ,
«Тошкент ҳақиқати» мухбири.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

МАМЛАКАТЛАР — ОДАМЛАР — ВОҚЕАЛАР

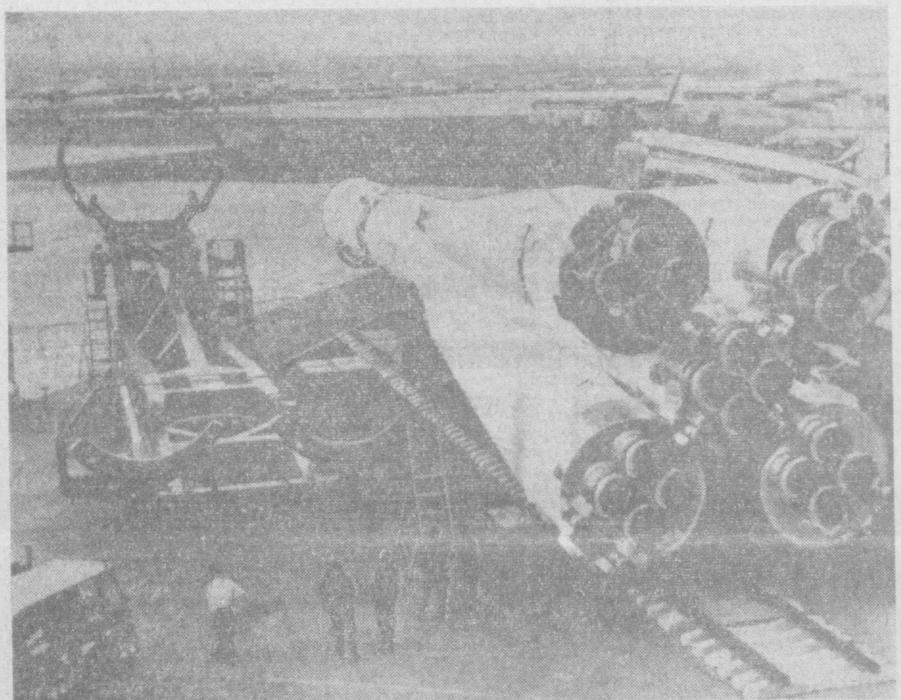

ФРАНЦИЯ. Халқаро XXII аэронавтика ва космос салони 26 майда Парижнинг Ле Бурже аэропортида очилди. Совет авиация техникаси бу ерда граждан самолётлари ва вертолётлари, чунончи, 186 ўринли қитъалараро «ИЛ-62» ва 72 ўринли «ТУ-134» ҳаво лайнерлари, «ЯК-18» спорт самолёти ва бошқаларни намойиш қилмоқда. Совет павильонида асосий бўлим СССРнинг космик фазони ўзлаштириш соҳасидаги муваффақиятларига бағишланган. Павильонга келганлар «Молния-1» алоқа йўлдоши, «Луна-9» ва «Луна-10» автоматик станциялари макетларини кўрадилар. Совет павильони бўлимининг энг қизиқ экспонатларидан бири сўзсиз жаҳонда биринчи космонавт Юрий Гагарин бошқарган «Восток» космик кемасини орбитага чиқариб қўйган уч босқичли элтувчи-ракета энг қизиқарли экспонатдир. Суратда: совет элтувчи-ракетаси Ле Бурже аэропортида.

ТАСС фотохроникаси.

ОСИЁ ВА АФРИКА МАМЛАКАТЛАРИДА

Вьетнам халқ армиясининг ҳаво ҳужумидан мудофаа қисмлари 29 майда Вьетнам Демократик Республикаси устида Американинг яна бир самолётини уриб туширди.

Вьетнам Демократик Республикасининг осмонида уриб туширилган Америка самолётларининг умумий сони 1973 тага етди.

Озодлик армиясининг жангчилари Американинг Жанубий Вьетнамдаги қўшинларига сезиларли зарбалар бермоқдалар. 21 майда улар Бьенхоа вилоятида 11-бронетанк полки бўлинмасига муваффақиятли ҳужум қилдилар.

Вьетнам информация агентлигининг Озодлик агентлиги маълумотига асосланиб хабар беришига кўра, америкалик ҳарбий хизматчилардан 80 киши ўлдирилди ва ярадор қилинди, жуда кўп танк ва бронетранспортер сафдан чиқарилди.

* * *

ҚОҲИРА. Бирлашган Араб Республикасининг Миллат Мажлиси президент Жамол Абдил Носирга фавқулодда ваколатлар берувчи резолюцияни якдиллик билан қабул қилди.

Ана шу резолюцияга мувофиқ президент ҳозирги фавқулодда вазият вақтида давлат хавфсизлигига тааллуқли барча масалалар юзасидан бир ўзи қонун кучига эга бўлган қарорлар қабул қилишга ҳақли бўлади.

* * *

РАВАЛПИНДИ. Покистон ҳукумати, деди Покистон Ташқи ишлар министри Пирзода, «Яқин Шарқдаги ҳозирги танглик учун Исроил жавобгар» деб ҳисоблайди.

Ташқи ишлар министри Покистон «араб мамлакатларининг ўзларини ҳимоя қилиш ва агрессияни даф этишга қаратилган куч-ғайратида уларни тўла қўллаб-қувватлайди» деб ишонтирди.

* * *

БАЙРУТ. Ливан ишчилари ва хизматчилари касаба союзлари миллий федерацияси Ливан меҳнаткашларининг Бирлашган Араб Республикаси ва Сурия халқи билан бирдам эканлигини билдирди.

«Бизлар Исроилнинг агрессив ниятларини рағбатлантираётган Америка Қўшма Штатлари бошчилигидаги империалистик давлатлар сиёсатини кескин қоралаймиз», дейилади Ливан зиёлилари вакилларининг матбуотда эълон қилинган баёнотида. Ливан маданият арбоблари «араб халқларининг адолатли курашини қўллаб-қувватлаётган тинчликсевар кучларга ва, аввало, Совет Иттифоқига чуқур миннатдорчилик изҳор қилади.

* * *

ҚОҲИРА. Бу ерда Яманнинг оккупация қилинган жанубини озод қилиш фронти Қоҳирадаги ваколатхонасининг 10 майдан 20 майгача Арабистон жанубида ватанпарвар кучлар олиб борган жанговар ҳужумлар тўғрисидаги ахбороти эълон қилинди. Жумладан, ватанпарвар кучлар Англиянинг Далидаги ҳарбий базасига ҳужум қилиб душманга жиддий зарба бердилар.

* * *

АККРА. Аккра ҳарбий трибунали икки граждан шахс билан армиянинг бир кичик офицерини Ганадаги ҳарбий ҳукуматни ағдариш мақсадида қилинган фитнада қатнашганлиги учун ўлим жазосига ҳукм қилди. (ТАСС).

ҚЎШИНЛАР ОЛИБ ЧИҚИБ КЕТИЛМОҚДА

НЬЮ-ЙОРК. Бирлашган Миллатлар Ташкилоти қўшинларининг Канада контингенти Миср территориясидан олиб чиқиб кетила бошланди, деди 29 майда БМТ Бош секретарининг вакили.

Канада ҳукумати Бирлашган Араб Республикасига нисбатан душманлик позициясида бўлганлиги муносабати билан Бирлашган Араб Республикаси Канада контингенти 48 соат ичида олиб чиқиб кетилишини талаб қилди.

ҚАМОҚҚА ОЛИШЛАР ДАВОМ ЭТТИРИЛМОҚДА

АФИНА. (ТАСС). Афина ва Пирейда прогрессив арбобларни ва бирлашган сўл ЭДА партияси активларини қамоққа олишлар, шунингдек шу партия тарафдорларини Асфалияга (Греция сиёсий полицияси) кўплаб чақиришлари давом эттирилмоқда. Полиция кишиларнинг сиёсий эътиқодларидан ёзма равишда воз кечишларига уринмоқда ва шу партиянинг жойлардаги фаолияти ва раҳбарлари тўғрисида маълумотлар айтиб беришларини талаб қилмоқда.

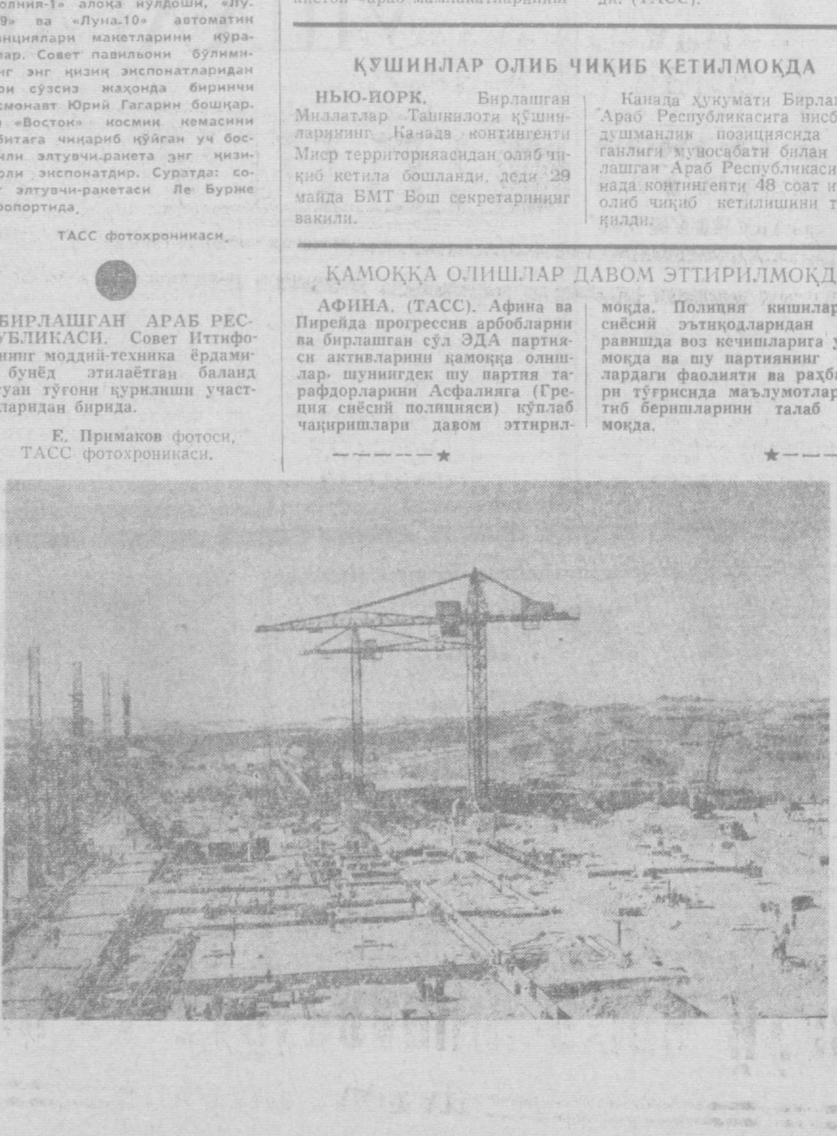

БИРЛАШГАН АРАБ РЕСПУБЛИКАСИ. Совет Иттифоқининг моддий-техника ёрдамида бунёд этилаётган баланд Асуан тўғони қурилиши участкаларидан бирида.

Е. Примаков фотоси, ТАСС фотохроникаси.

САВДО АЪЛОЧИСИ

Келес массиви чорвадорлари йил сайин катта-катта муваффақиятларни қўлга киритиб келмоқдалар. Уларга маданий хизмат кўрсатишда, айниқса савдо хизмати кўрсатишда мақтаса мақтагулик ишлар қилинаяпти. Бу массив чўпонларига Калинин район матлубот жамиятига қарашли савдо шохобчаси ходимлари хизмат қилишади. Бу хизмат шундай яхши, шундай намунали йўлга қўйилганки, қайси бир чўпондан сўраманг, савдо ходимларидан жуда миннатдор эканлигини билдиради.

Дарҳақиқат, савдо шохобчасида ҳар қанча миннатдор бўлса арзийдиган шарт-шароитлар муҳайё этилган. Шохобчага қарашли магазинларга кирсангиз қайтиб чиққингиз келмай қолади. Ҳаммаси саранжом-саришта, моллар нозик дид билан бирма-бир териб қўйилган. Сотувчиларнинг ширинсуханлиги, хушмуомалалиги нур устига аъло нур бўлиб тушади. Бу магазинлардан ҳеч қаерда йўқ нарсаларни ҳам топа оласиз, десак лоф бўлмайди. Игнадан тортиб мотоциклгача, қўлқопдан тортиб пальтогача, Тошкент сувидан тортиб қовун-тарвузгача учратасиз бу магазинларда.

Хўш, кимнинг нозик диди, ҳаракати, ташаббуси билан шундай узоқ бир яйловда чорвадорларга ана шунақа юқори даражадаги савдо хизмати муҳайё этилган, деб сўрарсиз. Бунда аввалambор савдо шохобчаси директори Фозилхон Иброҳимовнинг ҳиссаси жуда катта. «Савдо аълочиси» унвонини олишга сазовор бўлган Фозилхон ака мана ўн беш йилдирки, шу яйлов чўпонларига сидқидилдан хизмат қилиб келаяпти. Ширинсухан, хушмуомала, ҳаракатчан, бировга ғамхўрлик қилишни жон-дилидан севадиган бу кишини бепоён яйловнинг етти яшаридан етмиш яшаригача чин кўнгилдан ҳурмат қилади. Нега деганингизда, Фозилхон ака чўпонларнинг хоҳ саноат молларига, хоҳ озиқ-овқат маҳсулотларига, хоҳ сабзавот, қовун-тарвуз, мева-чевага бўлган эҳтиёж ва талабларини тўла қондириш учун елиб-югуриб хизмат қилади, уларнинг истаган нарсасини, қаердан бўлмасин, албатта топиб келади.

Бу савдо шохобчаси хўжалик ҳисоби асосида ишлайди. Бирор йил йўқки, товар обороти плани ортиғи билан бажарилмаган бўлсин. Шохобча коллективи Кўчма қизил байроқ олишга сазовор бўлган.

Яйловдаги магазинларда озиқ-овқат маҳсулотларининг, айниқса сабзавот ва мева-чеваларнинг яхши сақланишига, харидорга худди пайкалдан янги узиб чиқилгандек тақдим этилишига алоҳида аҳамият берилади. Бунинг учун магазинлар жуда яхши жиҳозланган. Шахсан Фозилхон ака Иброҳимовнинг ташаббуси билан магазинлар қошида бир йўла 25 минг килограмм сабзавот ва бошқа маҳсулотлар сиғадиган омборхона, 200—300 килограмм маҳсулот сиғадиган холодильник установкалари қурилган. Яйлов шароитида айниқса ёз пайтларида бу қулайликлар жуда катта фойда беряпти.

Келес яйловларидаги Охунбобоев номли, Жамбул номли ихтисослаштирилган қўйчилик совхозларининг меҳнаткашларига намунали савдо хизмати кўрсатаётган Фозилхон Иброҳимов бошлиқ коллективга юбилей йилида янада катта муваффақиятлар тилаймиз.

Ш. ШОРАҲМЕДОВ.

Реклама ва Эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

2 ИЮНДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

(3-канал)

Ўзбек тилида: 17.55 — **Эшиттиришлар программаси,** 18.00 — **Телевизион янгиликлар,** 18.15 — **Орзу қанотида** (ўсмирлар учун).

Рус тилида: 18.55—**Телевизион янгиликлар,** 19.10—**Оперетта тарихидан.** Иоганн Штраус. Бешинчи эшиттириш, 20.10—**Эшиттиришлар программаси.**

Ўзбек тилида 20.15—**Социалистик жамиятнинг ижтимоий социал ва маданий қиёфаси** (миллионлар университети), 20.30 — **Наманган — гуллар шаҳри** (телеочерк), 20.50— **Концерт** (Наманган шаҳар маданият уйи ҳаваскорлари ижросида), 21.40—**Севимли киноартистлари** (Аббос Бакиров ижодига бағишланган кино эшиттириш).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

(5-канал)

Рус тилида: 17.55—**Эшиттиришлар программаси,** 18.00—**Химия,** 18.35—**Физика** (олий ўқув юртларига кирувчилар учун ўқув эшиттиришлари программаси).

19.45 дан—**Москва кўрсатади.**

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

(9-канал)

17.00—**Олмаота телестудияси кўрсатади.**

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Рус тилида: 19.30—**Эшиттиришлар программаси,** 19.35—**Степа тоға милиционер** (болалар учун кинофильм), 19.55—**Илмий-оммабоп фильмлар,** 20.25— **Муз устида— украин балети,** 20.55—**Десантчилар** (хужжатли фильм), 21.15—**Людмила Зикина куйлайди,** 21.35—**Мешчанлар** (МХАТ спектакли).

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА—2/VI да **Алишер Навоий,** 3/VI да **Аяжонларим.**

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Спартак—САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун), «ЧАЙКА» (кеч соат 6, 9 да).

Уқ—«ЎЗБЕКИСТОН», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (жуфт соатларда).

Кундузги сеансга иккита билет —НАВОИЙ номли, «МОСКВА», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (тоқ соатларда), «МИР» (кундуз соат 2, 4, кеч 6 ва 8 да).

Бригададаги афсунгар — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Уч бақалоқ—«МИР» (эрталаб 10, кундуз 12 ва кеч соат 10 да).

Бубе қайлиғи —«КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кеч соат 9-45 минутда).

Юпқа муз устида—«ФЕСТИВАЛЬ» (кундуз соат 5, кеч 7 ва 9 да).

Лалварлик овчи — «ЧАЙКА» (кундуз соат 12, 2 ва 4 да).

ЁЗГИ БИНОДА

Севги ва орзу—«УДАРНИК».

Кундузги сеансга иккита билет —«ФЕСТИВАЛЬ».

Уқ—«ХИВА».

Дарбадарлар — «ВАТАН».

Чукотка бошлиғи — ТЕЛЬМАН номли.

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

5, 6 июнда

Ўзбекистон давлат филармониясининг солисткаси

Олмахон Ҳайитова

иштирокида

Хоразм ансамблининг концерти

Концертда: **Раъно Жуманиёзова, Шариф Султонов, Отабой Ҳасанов, Отаназар Абдалниёзов, Ражаб Исмоилов** ва бошқалар қатнашади.

Касса кундуз соат 2 дан очиқ.

Концерт кеч соат 8 да бошланади.

ГРАЖДАНЛАР ДИҚҚАТИГА!

«Ташпромкоммунгаз» тресты район эксплуатация хизматини (РЭС) ташкил этди:

Чилонзор ва Октябрь районлари (РЭС № 1)—Чилонзор массиви, 1-квартал, 97-уй, 12-квартира, телефон Ж-7-10-74;

Ленин ва Фрунзе районлари (РЭС № 2)—Полтарацкий кўчаси, 34-а уй, телефон В-3-49-76;

Куйбишев ва Киров районлари (РЭС № 3)—Новомосковский кўчаси, 23-а уй, телефон Е-6-37-71;

Газлаштириш учун аризалар қабул қилиш РЭСнинг алоҳида кўрсатмасига биноан 1 июндан бошлаб сешанба ва жума кунлари кундуз соат 2 дан 5 гача қабул қилинади.

ЖЭК, район турар-жой бошқармалари табиий газ билан таъминлаш масалалари бўйича юқорида кўрсатилган адресга мурожаат қилишлари мумкин.

«Ташпромкоммунгаз» тресты.

ТОШКЕНТ ШАҲАР 9-ҲУНАР-ТЕХНИКА ПОЛИГРАФ БИЛИМ ЮРТИ

1967/68 ўқув йилига

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Билим юрти **линотипчилар, ҳарф терувчилар, печатниклар, муқовачилар тайёрлайди.**

15—16 ёшдаги 8-синф ҳажмида маълумоти бўлган ёшлар қабул қилинади.

Ўқиш муддати 3 йил.

Билим юртини тамомлагандан сўнг етуклик аттестати берилади.

Қабул қилинганлар бепул овқат ва кийим-бош билан таъминланадилар.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Чилонзор райони, Нурхон кўчаси, 21-уй (7, 9, 10-троллейбуслар, 3, 6, 24, 23, 27, 53-автобусларнинг «Волгоградская» остановкаси). Телефонлар Ж-7-10-56, Ж-7-10-33.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана, областного Совета депутатов трудящихся.

Бизнинг АДРЕС: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26 уй

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор—В35212, Редактор ўринбосарлари—В35885, В36232, Масъул секретарь—В34808. Пропаганда, адабиёт ва санъат бўлимлари—В31936 Саноат, транспорт ва қурилиш бўлими—В33786 Партия турмуши, Ахборот ва спорт бўлимлари—В35811, Қишлоқ хўжалиги, фан мактаб ва олий ўқув юртлари бўлимлари—В39050, Совет ишлари, маиший ва шаҳар хўжалиги бўлими—В38761. Хатлар ва оммавий ишлар бўлими—В34048. Эълонлар бўлими—В38142. Коммутатор—В30249 дан В30258 гача.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси Тошкент шаҳри.

Р. 01005. Индекс 64970 А. — 1871.